

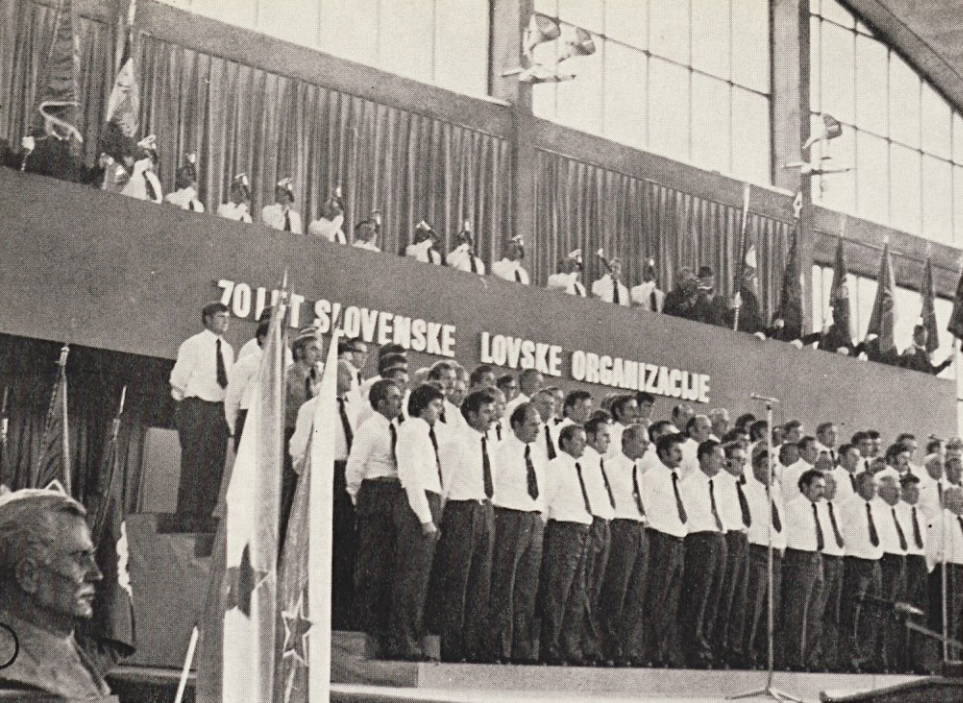

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

November 8
1977

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo
letnik LX., št. 8
november — listopad 1977

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije.
Tiska ga Tiskarna »Jože Moškrič«
v Ljubljani

Izdajateljski svet:

Tone Svetina, predsednik,
Franjo Bulc, Janez Černač,
Janez Gregori, Gregor Kersnik,
Slavko Korbar, Slavko Kovač,
Franc Poredoš, Anton Simonič,
Peter Soklič, Marijan Šebenik,
Henrik Vadnov.

Uredniški odbor:

Tone Svetina, glavni urednik,
France Cvenkel, urednik in
odgovorni urednik,
Anton Simonič, Henrik Vadnov,
Stane Valentinčič.
Pomočnik urednika: Janko Perat.

Po mnenju Republiškega sekretariata
za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72,
oproščeno prometnega davka.
Ta številka je izšla v 18 800 izvodih.
Letni prispevek zvez lovskih družen
Lovski zvezi Slovenije, v katerem
je vračunana tudi naročnina
za glasilo Lovec, je po članu 185 din.
Za druge naročnike je letna naročnina
200 din, za inozemstvo 300 din.
Posamezna številka 14 din.

Gradivo za objavo
pošiljajte Uredništvu Lovca,
Župančičeva 9 — p. p. 505,
61001 Ljubljana. Telefon (061) 21-245
in 21-819.

Žiro račun Lovske zveze Slovenije:
50101-678-47158.

Pet fotografij z osrednje proslave
ob 70-letnici SLD na Gospodarskem
razstavišču v Ljubljani:

1. Nastop lovskih pevskih zborov.
2. Praporščaki lovskih družen prihajajo s prapori.
3. Med igranjem slovenske himne.
4. Eden izmed prekmurskih rogistov, ki so naznanili začetek osrednje proslave.
5. Ogromna dvorana je bila popolnoma zasedena.

IZ VSEBINE:

J. P.	303	Lovski slavnostni dnevi
Janko Perat	309	Zlatorogovo plaketo tovarišu Kardelju
—	311	Govor predsednika Lojzeta Briškija na osrednji proslavi 70-letnice SLD
Andrej Bidovec	316	Poročilo o boleznih divjadi v Sloveniji za lovsko leto 1976/77
Ivo Grögl	318	Čestitka »Lovcu«, pesem
Tone Svetina	319	Triglavski paradiž — 5. nadaljevanje
Lovski oprtnik:	321	Naboji s kroglo Nosler in ABC — France Avčin
Fotokino klub DIANA:	323	Razstava »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem« — (iz govora Bojana Škrka)
Vprašanja — odgovori:	324	Lovski pripravnik in odstrel divjadi
Mladi pišejo:	324	
Jubilanti:	324	
Lovska organizacija:	325	Naročniki na knjige Zlatorogove knjižnice — Predsedstvo skupščine LZS
	326	Trideset let ZLD Celje — M. F.
	328	Razstava trofej ZLD Kočevje — B. Krže
	328	LD »Udenboršt« — R. Marenčič
V spomin:	330	
Lovska kinologija:	331	Tekma po krvnem sledu, ZLD Kočevje — I. Udovič
Šaljive:	332	

Avtorji fotografij z lovskih slavnostnih dni v tej številki Lovca od začetka do 315. strani so:

Vanda Ferfolja (1 foto), Slavko Dondur (2), Marjan Zaplatil (8), Velimir Zidar (7).

Lovski slavnostni dnevi

Praznovanje v jubilejnim 70. letu slovenske lovske organizacije je doseglo svoj vrh v osrednji proslavi v Ljubljani, 24. septembra, skupaj s prireditvama 22. in 23. 9. 1977.

Slovenski lovci so se na njih predstavili javnosti. Prikazali so svoje dejavnosti, svojo organiziranost, uspehe, načrte za bodočnost in ne nazadnje tudi svojo kulturo.

Zdaj, ko so se praznični dnevi že nekoliko odmaknili in dobili objektivnejšo podobo, lahko rečemo, da so bili cilji doseženi. Slovenski javnosti smo dostojno predstavili našo lovsko organizacijo, naše lovstvo in prikazali njegovo mesto in vlogo, ki jo ima v naši samoupravni socialistični družbi pri ohranjanju divjadi in človekovega okolja ter v našem gospodarstvu in rekreaciji. Zato ni pretirano trditi, da je bilo to lovsko slavlje enkratno, nekaj, kar bo ostalo še dolgo v spominu vsem udeležencem, in tudi drugim, ki so te lovske prireditve kakorkoli spremljali.

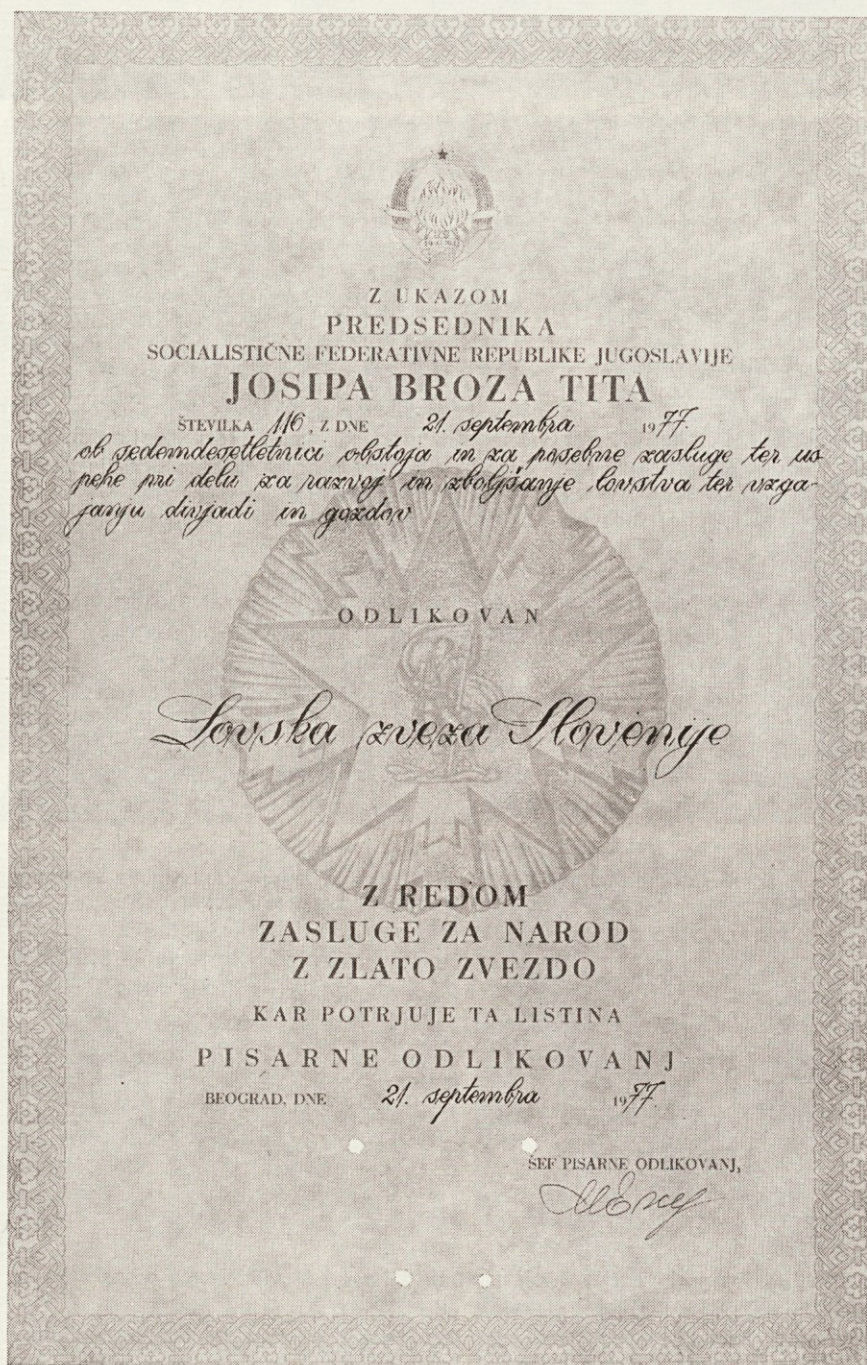
Jubilejni Lovec in antologija lovske beletristike

Nekaj dni pred osrednjo lovsko proslavo sta izšli pomembni izdaji: posebna, jubilejna številka Lovca, ki je z bogatim dokumentarnim gradivom in s skorajda razkošno slikovno opremo prikazala prehojeno pot slovenskega lovstva in njegovo sedanje stanje — ter antologija slovenskih pisateljev in pesnikov s temo o naravi in lovu, od Jurčiča do današnjih dni, z naslovom Zelene stečine. Obe izdaji sta šli med bralce v nakladi po 20 000 tisoč izvodov.

Razstava »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem«

Prva prireditev je bila razstava Fotokino kluba Diane »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem« v hali A Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Odprta je bila 22. septembra ob 17. uri in posvečena 70-letnici slovenske lovske organizacije ter jubilejem tovariša Tita. Predstavljala je fotografije divjadi in likovno umetnost.

Razstavo je odprl Bojan Škrk, podpredsednik skupščine Lovske zveze Slovenije. »Človek od nekdaj išče lepoto in resnico v naravi, oboje pa

Predsednik Republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič izroča predsedniku skupščine LZS Lojzetu Briškiju red zasluge za narod z zlato zvezdo, s katerim je predsednik SFRJ Josip Broz-Tito odlikoval Lovsko zvezo Slovenije ob 70-letnici Slovenske lovske organizacije

tudi človek sedanjosti potrebuje,« je v svojem govoru* rekel tovariš Škrk.

V fotografskem delu razstave so bili prikazani izbrani motivi divjadi, prizori iz narave, ki jih vidi lahko le lovec, medtem ko so drugim ljudem v veliki meri skriti. V zgornjem prostoru pa so bila, prvič na enem mestu, razstavljena umetniška dela s temo o lovstvu. Videli smo nekatere kopije fresk iz Hrastovelj in Crngroba, bogato zbirko oljnih slik od 17. do 20. stoletja, grafične liste iz Steinbergove knjige o Cerkniškem jezeru iz prve četrtine 18. stoletja ter nekatere likovne stvaritve slovenskih upodabljačih umetnikov iz obdobja zadnjih 50 let.

Otvoritve razstave so se udeležili: predstavniki Lovske zveze Slovenije, predsednik skupščine Lojze Briški,

predsednik IO LZS Rado Pehaček in drugi; predstavnik sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ing. Karmelo Budihna; številni člani in članice Fotokino kluba Diane, mnogi lovci in drugi občani. Razstava je bila odprta od 22. do 27. septembra. V tem času si jo je ogledalo po približni oceni nad 10 000 obiskovalcev. Obisk pa bi bil lahko še večji. Žal ljubljanske šole niso izkoristile te enkratne prilžnosti.

Otvoritev novih prostorov Slovenskega lovskega muzeja

Naslednji dan, 23. septembra, ob 17. uri je bila v gradu Bistri pri Vrhniku slovesna otvoritev treh novih prostorov Slovenskega lovskega muzeja. Otvoritve so se poleg številnih slovenskih lovcev udeležili

tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij vrhniške občine in republike, med njimi predsednik CK ZKS Franc Popit; predstavniki Lovske zveze Jugoslavije z njenim predsednikom ing. Markom Bulcem; predstavniki lovske zveze vseh drugih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin ter predstavniki Lovske zveze Slovenije: Lojze Briški, Rado Pehaček, Bojan Škrk in drugi.

Med udeleženci so bili tudi starejši lovci, ki imajo velike zasluge za nastanek in razvoj lovskega muzeja: med njimi nekdanji predsednik Lovske zveze Slovenije dr. Jože Benigar in dolgoletni urednik Lovca ing. Mirko Šušteršič.

V govoru, ki ga je imel Marjan Vidmar, direktor Tehniškega muzeja Slovenije, v katerega sestavo je tudi lovski muzej, je med drugim povedal:

* Zaradi pomembnosti objavljamo obširnejši povzetek iz njegovega govora v rubriki »Fotokino klub Diana«.

Najvišje priznanje Lovske zveze Slovenije — Zlatorogovo plaketo — so ob 70-letnici SLD prejeli:

— Josip Broz-Tito; Edvard Kardelj; Stane Dolanc; Ivan Maček-Matija; Franc Bittner, Postojna; dr. Marijan Breclj, Ljubljana; ing. Marko Bulc, Ljubljana; France Cvenkel, Ljubno; Tone Černač, Mirna; Stanko Dolanc st., Hrastnik; dr. Milan Dular, Ljubljana; Ivan Fabjan, Bled; Slavko Kovač, Celje; Cene Kranjc, Ljubljana; Ivče Majcen, Ljubljana; Miha Marinko, Ljubljana; dr. Miha Potočnik, Ljubljana; Karel Prušnik-Gašper, Celovec; Tine Remškar, Ljubljana; Mitja Ribičič, Ljubljana; Ivo Skerlovnik, Maribor; dr. Stane Valentinčič, Ljubljana.

— Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana
— Inštitut za zoohigieno in patologijo divjih živali, Ljubljana
— Kinološka zveza Slovenije
— Odsek za granične poslove pri komandi IX. armije
— Planinska zveza Slovenije
— Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ljubljana
— Republiški sekretariat za notranje zadeve, Ljubljana
— Ribiška zveza Slovenije

»Dobri dve leti sta minili, odkar smo za javnost odprli prenovljen in znatno razširjen lovski oddelek Tehniškega muzeja Slovenije, ki je zaradi povsem zaokroženega dela dobil naziv Slovenski lovski muzej. To je muzejska zbirka, ki so jo sooblikovali vsi slovenski lovci in je tako postala uresničen primer svobodne menjave dela ter podružbljanja kulture. S tem so slovenski lovci podarili slovenski kulturi nov in dragocen muzejski objekt, ki mu po ureditvi, predvsem pa po vsebinski zasnovi ni enakega daleč naokoli. Da je tako, najbolj zgovorno priča dejstvo, da si ga je doslej, se pravi v 21 mesecih, ogledalo nad 100 000 obiskovalcev in da je zbirka še vedno sveža in privlačna«

Rado Pehaček, predsednik IO LZS, govori ob otvoritvi novih prostorov lovskega muzeja v Bistri. Zraven Marjan Vidmar, direktor tehniškega muzeja

S kratkim priložnostnim govorom je nato predsednik IO LZS, Rado Pehaček, odprl tri nove prostore, k doslej že 22 urejenim prostorom. V teh treh prostorih so na novo predstavljene kune, gorska divjad — kolikor že doslej ni bila prikazana — močvirske ptice in druga močvirska divjad ter polhi, divjad, ki je morda najširše zasidrana v slovenski lovski tradiciji.

Odlikovanja iz bratskih republik slovenski lovski organizaciji in zaslužnim lovcem

Predsednik skupščine LZS Lojze Briški je 23. septembra priredil za predstavnike Lovske zveze Jugoslavije in lovskih zvez bratskih republik in pokrajin večerjo v restavraciji »Zlatorog« v Ljubljani. Večerje so se udeležili tudi nekateri člani skupščine in izvršnega odbora LZS. Ob tej priložnosti so bila podeljena odlikovanja Lovske zveze Jugoslavije in lovskih zvez republik in avtonomnih pokrajin, s katerimi so bili odlikovani zaslužni slovenski lovci. Ob tej priložnosti je Jovko Jovkovski, vodja delegacije makedonskih lovcev, izročil tudi glasilo Lovce visoko odlikovanje, red I. stopnje, s katerim ga je odlikovala Lovska zveza Makedonije.

V imenu odlikovancev se je zahvalil predsednik Lojze Briški.

Osrednja proslava

Tretji dan — 24. september — je bil namenjen osrednji slovensnosti, proslavi 70-letnice slovenske lovske organizacije.

Kot nalašč se je rodila lepa, sončna sobota. Že v zgodnjih jutranjih urah se je na Trg VII. kongresa ZKJ v Ljubljani zgrinjala množica lovcev, vsi do zadnjega v lovskih krojih. Mnogi med njimi so nosili visoka lovška odlikovanja. Zastopniki so prišli od vsepovsod, iz vseh lovskih družin Slovenije. Vsaka lovška družina, ki ima svoj prapor, je poslala svojo delegacijo s praporščakom in praporom. Prišli so seveda tudi zastopniki obeh organizacij zamejskih Slovencev — Kluba prijateljev lova iz Celovca, ki jih je vodil zaslužni borec za pravice koroških Slovencev, borec NOV in lovec Karel Prušnik-Gašper, in društva slovenskih lovcev Julijske krajine »Doberdob«, pod vodstvom njegovega predsednika Evgena Pahorja.

Slovesnost se je začela že ob devetih, s podelitvijo priznanj in odlikovanj lovskim zvezam in posameznikom, s katerimi jih je odlikovala skupščina Lovske zveze Slovenije za njihove posebne zasluge pri razvoju lovstva v SR Sloveniji.

Velika dvorana A Gospodarskega razstavišča je bila zasedena do zadnjega sedeža, navzočih je bilo 1600 lovcev z 290 prapori lovskih družin. Praporščaki, vsi z belimi rokavicami in v lovskih krojih, so stali s prapori, razporejeni v obliki velikega zelenega venca, krog in krog udeležencev.

V tem slovesnem vzdušju so lovski rogovi vrlih rogistov Zveze lovskih družin Prekmurje naznanili začetek. Spregovoril je Lojze Briški, predsednik skupščine LZS:

»Lep pozdrav vsem, ki ste prišli na slovesno podelitev Zlatorogovih plaket in odlikovanj Lovske zveze Slovenije. Še zlasti prisrčno pozdravljam vse prejemnike Zlatorogovih plaket in odlikovanj.«

Nato se je na kratko dotaknil razvoja slovenske lovske organizacije, h kateremu so pripomogli številni požrtvovalni posamezniki na raznih področjih delovanja, ki so z nesebičnim delom pomagali, da je naša lovska organizacija dosegla stopnjo, na katero smo lahko upravičeno ponosni. Zato je skupščina Lovske zveze Slovenije sklenila, da jim v znak priznanja podeli Zlatorogovo plaketo ali red za zasluge I. stopnje. Pred predsednikom skupščine se je zvrstila dolga vrsta lovcev, ki so prejeli Zlatorogovo plaketo ali red za zasluge I. stopnje. Drugi odlikovanci, predvsem z redom II. in III. stopnje, pa bodo prejeli odlikovanja pri svojih področnih zvezah. Njihova imena, tudi odlikovance z znakom za zasluge, bomo objavili v prihodnjih številkah Lovca.

Potem je Lojze Briški spet stopil k mikrofonu in rekel:

»Posebej smo veseli, ker ob 70-letnici izročamo odlikovanja tudi lovskim organizacijam bratskih republik in pokrajin za njihov prispevek h krepitvi trdnih vezi med lovskimi organizacijami in k uveljavljanju enotne usmeritve pri urejanju lovstva v Jugoslaviji.«

Ko so bila podeljena tudi ta odlikovanja — red I. stopnje — je odlikovanim zvezam v imenu vseh slovenskih lovcev čestital, z željo, da bi bilo sodelovanje tudi v bodoče tako pristno in ustvarjalno.

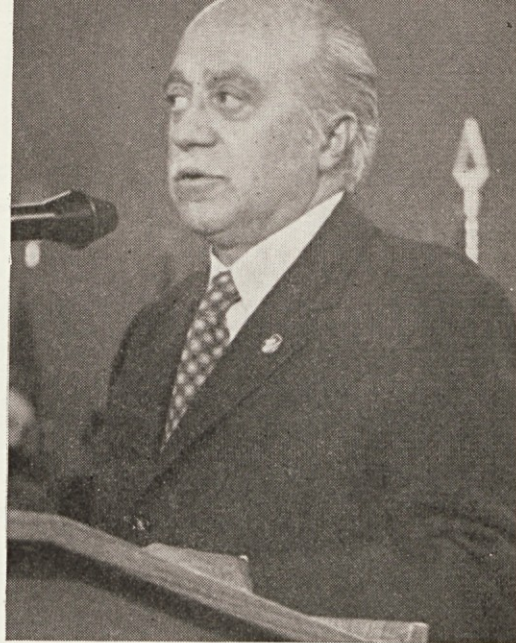
Po odmoru, ob 11. uri, se je začel glavni del slovesnosti. Udeležili so se ga, poleg pokrovitelja te proslave, člana predsedstva SFRJ in predsedstva CK ZKJ Edvarda Kardelja, tudi Stane Dolanc, Sergej Kraigher, France Popit, Marijan Breclj, Andrej Marinc, Mitja Ribičič, Janez Barborič, Franc Šetinc, Jože Brilej, generalpolkovnik Franc Tavčar, generalpolkovnik Rudolf Hribernik, Miha Marinko, Franc Leskošek-Luka, predsednik nekdanjega Lovskega sveta LR Slovenije Ivan Maček-Matija, predsednik Lovske zveze Jugoslavije Marko Bulc in predstavniki lovskih zvez bratskih republik in pokrajin: delegacija

BiH, ki jo je vodil dr. Alija Karahasanović; delegacija Črne gore, ki jo je vodil Milan Babić; delegacija Hrvatske, ki jo je vodil Anton Biber-Tehek; delegacija Makedonije, ki jo je vodil Jovko Jovkovski; delegacija Srbije, ki jo je vodil dr. Milorad Nikšić; delegacija Kosova, ki jo je vodil Pero Borozan, in delegacija Vojvodine, ki jo je vodil ing. Aristid Čorda.

Potem, ko je godba milice odigrala slovensko himno »Naprej, zastave slave«, je predsednik skupščine Lovske zveze Slovenije Lojze Briški pozdravil udeležence, nato pa v slavnostnem govoru spregovoril o jubileju. (Njegov govor objavljamo posebej.)

Udeležencem je govoril tudi predsednik Republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič:

»Dovolite, da v imenu SZDL pozdravim vaš današnji slavnostni zbor in prek vas — delegatov — tudi vso veliko

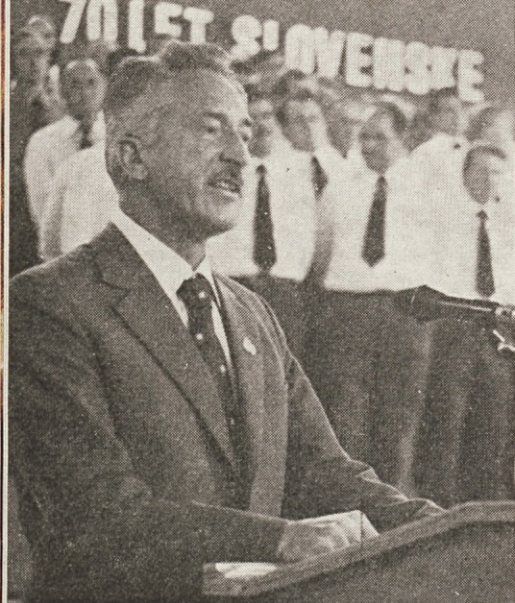
Mitja Ribičič, predsednik RK SZDL Slovenije, govori na osrednji proslavi

18 000 člansko družino slovenskih lovcev. Ob 70-letnici obstoja, življenja in rasti Lovske zveze Slovenije mi ne bo treba mnogo govoriti o pomenu vaše organizacije, ker smo to že storili 27. aprila letos, izročajoč vam naše najvišje družbeno priznanje — zlati znak OF za leto 1977.

Poleg tega je o vaši pretekli poti, o zgodovini slovenskega lovstva, ki je nedvomno izredno bogata in zanimiva, govoril danes vaš predsednik, ko je

Stane Dolanc, Lojze Briški, Edvard Kardelj

Marko Bulc, predsednik Lovske zveze Jugoslavije

razčlenil vaš razvoj od prvega lovskega društva do današnje razvejane, odlično organizirane mreže lovskih družin z dobro vzdrževanimi lovišči — skratka množične, vseljudske lovske organizacije našega naroda, na katero smo upravičeno ponosni, saj spada — bi si drznili trditi — med najbolj sodobno, moderno, kulturno urejeno lovstvo v današnjem svetu.

V tej sedemdesetletni kroniki pa bodo ostala za zmerom z zlatimi črkami vklešana v temelje naše svobode imena tistih lovcev-partizanov, ostrostrelcev,

kurirjev, borcev in komandantov, ki so žrtvovali svojo kri in življenje v času, ko se je naše ljudstvo spojilo z gozdovi in je v partizanskih nočeh oživila vsa slovenska zemlja, podobno kot se prebuja živalski svet vsak večer v svojem boju za obstanek. Ta vaša povezanost z narodnoosvobodilnim bojem in naravo, prepletanje partizanskih in lovskih stez, poznavanje gozda in krajine, vaša telesna vzdržljivost in strelska sposobnost vas skupaj s planinci in taborniki uvršča med tiste organizacije, s katerimi skupaj gradimo danes partizansko obrambno politiko naše dežele. Tovarišice in tovariši! Vaš jubilej ste povezali s partijskimi in Titovimi jubileji, s pridobitvami in varstvom revolucije, z razvojem socialističnega samoupravljanja in z uveljavljanjem delovnega človeka na vseh področjih dela in življenja. V SZDL pozdravljamo vašo stremeljenja k naprednemu razvoju lovstva, lovske kulture in etike, h krepitvi odgovornosti lovskih kolektivov za varstvo narave in divjadi v njej. Pomembni so vaši napor za zdravo človekovo okolje in za smotrne posege v prostor, za ohranjanje naravnega ravnovesja med človekovim, rastlinskim in živalskim

svetom. Predvsem pa v SZDL pozdravljamo dejstvo, da se pretežna večina lovcev vključuje v naše politično, samoupravno in delegatsko življenje, da se povezuje in pomaga slovenskim zamejskim lovske organizacijam, da vpliva kot zgled na razvoj lovstva v vseh naših socialističnih republikah in obeh pokrajinah ter tako prispeva po svojih močeh k velikemu ugledu, ki ga Jugoslavija kot izredno bogata lovska dežela uživa v svetu in tudi na področju lovske kulture.

Vse to skupaj so razlogi, da je Lovsko zvezo Slovenije ob njenem jubileju odlikoval predsednik SFRJ tovariš Tito z visokim odlikovanjem — redom zasluge za narod z zlato zvezdo. Imam častno in prijetno dolžnost, da vam na današnjem slavlju izročim to visoko odličje in vam v imenu predsednika Tita, prvega lovca in ljubitelja narave, želim mnogo lovskega uživanja, razvedrila in uspehov.

Po govoru je izročil predsedniku skupščine LZS, Lojzetu Briškiju, odlikovanje — red zaslug za narod z zlato zvezdo, s katerim je Lovsko zvezo Slovenije odlikoval predsednik republike Josip Broz-Tito. Udeleženci proslave so to visoko odlikovanje pozdravili z mogočnim aplavzom.

V imenu Lvske zveze Jugoslavije in v imenu lovske zvez republik in pokrajin je nato udeležence pozdravil predsednik LZJ Marko Bulc:

»Srečni smo, da lahko delimo z vami trenutke slavlja, da vam najiskrenejše čestitamo k velikim dosežkom, ki ste jih dosegli pri varstvu, gojitvi in lovu, da zaželimo, da bi vse to pomenilo spodbudo k novim, še večjim delovnim uspehom.«

V pozdravnem nagovoru je tovariš Bulc zlasti dal priznanje slovenski lovske organizaciji, ki je bila po zloemu Avstro-Ogrske pobudnik ustanovitve enotne jugoslovanske lovske organizacije, po osvoboditvi leta 1945 pa zopet med organizatorji Lvske zveze Jugoslavije in da bi bilo celotno jugoslovansko lovstvo zasnovano na socialističnih odnosih.

Ko je govoril o vlogi lovstva v naši družbeni stvarnosti, je opozoril, da bi besede o zaščiti človekovega okolja ostale fraze, če ne bi spreminjali in spremenili starih kapitalističnih pojmovanj, ki smo jih pode-

Sergej Kraigher, Rado Pehaček, Ivan Maček-Matija

Del častnega odbora osrednje proslave in častnih gostov (spredaj z desne): Edvard Kardelj, Stane Dolanc, Marko Bulc, France Popit, Mitja Ribičič, Miha Marinko, Jože Brilej, Ludvik Zajc, Rudolf Hribnik, Tone Kovič, Franjo Ledinek

dovali tudi v socializmu in se bojujemo proti njim predvsem s poglobljanjem samoupravnih socialističnih odnosov.

»Prav na Slovenskem se je najprej začela odločna akcija, v praksi preseči pojmovanja, da je divjad kolektivna lastnina lovskih družin ali celo posameznikov in da so varstvo, gojitev in lov samo stvar lovskega ljubiteljstva, nekakšen lovski ceh. Z zavestnim delovanjem lovske organizacije se je spreminjala zavest, da biti lovec vse bolj pomeni samoupravni odnos, ki temelji na delu in neposrednem soodločanju o varstvu, ohranjanju, gojitvi divjadi in lovu, iz katerega se razvijajo delegatsko vsi drugi odnosi,« je med drugim poudaril Marko Bulc.

Izrazil je priznanje tudi uspehom slovenske lovske organizacije na področju kulture:

»Ustanovitev Zlatorogove knjižnice in še posebej dejstvo, da je nanjo naročen sleherni lovec v Sloveniji, je že spodbudilo podobne akcije tudi v drugih zvezah. Enako dejavnost kluba Diane na področju fotografiranja divjadi. Nov, vzgojno poučen in ne bahaško tekmovalni prikaz trofej in lovske dejavnosti na razstavah v Mariboru in Vidmu je povzročil, da smo na tak način prikazali jugoslovansko lovstvo na mednarodnih razstavah lani na Češko-slovaškem in letos v Franciji. Tudi muzej v Bistri in razstava »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem« nosita ta pečat. Vse to spodbuja nove akcije širom po Jugoslaviji in krepi spoznanje, da varstvo, gojitev in lov ne morejo biti

uspešni, če ne postanejo del narodove kulture.«

Začel se je kulturni spored.

Celotni program so izvedli izključno samo lovci — lovski pevski zbori, v sodelovanju z godbo milice.

Najprej so nastopili združeni lovski pevski zbori, pod vodstvom dirigen-

ta Franca Gornika. Zapeli so »Pozdrav« U. Vrabca in »Lovsko« F. Venturini. Ob spremljavi godbe milice so potem zapeli »Domovina naša je svobodna« V. Mihelčiča. Nato je Borut Mencinger prebral odlomek »Z maršalom na petelina« iz povesti »Polda« pisatelja Janka

Na osrednji proslavi so prejeli najvišje odlikovanje LZS — red za lovske zasluge I. stopnje:

— Savez lovaških organizacij BiH, Lovački savez Crne gore, Lovački savez Hrvatske, Sojuzot na lovečkite društva na SR Makedonija, Savez lovaških organizacij Srbije, Savez lovaških organizacij SAP Kosovo, Lovački savez Vojvodine, Uprava otoka Brioni, Zveza lovskih družin Gorenjske, Zveza lovskih družin Gorica, Zveza lovskih družin Kočevje, Zveza lovskih družin Ljubljana, Zveza lovskih družin Notranjske.

— dr. France Avčin, ZLD Ljubljana; Anton Bavec-Cene, ZLD Notranjske; Franc Derenčin, ZLD Postojna; Alojz Jureš, Jakob Vaupotič, ZLD Ljutomer; Franjo Ledinek, Jože Pučko, Robert Lampreht, ZLD Maribor; Ludvik Marič, Franc Poredoš, ZLD Prekmurje; Janko Perat, ZLD Gorica; ing. Andrej Marinc, Ljubljana; Marjan Orožen, Ljubljana; Venčeslav Straus, ZLD Idrija; Maks Šteblaj, ZLD Kočevje; Ludvik Zajc, ing. Milovan Zidar, Ljubljana; Janez Žunič, ZLD Bela krajina.

— Ivan Krajačić, Marjan Cvetković, Lovački savez Hrvatske; ing. Milan Gligorov, Jovko Jovkovski, Sojuzot na lovečkite društva na SR Makedonija; Musli Haljiti, Savez lovaških organizacij SAP Kosovo; Branko Mikulić, Nikola Andrić, Savez lovaških organizacij BiH; Rudi Petovar, Bratimir Stojković, Savez lovaških organizacij Srbije; Luka Atanacković, Lovački savez Vojvodine; Milan Bobičić, Dušan Perišić, Lovački savez Crne gore.

Prejeli so odlikovanja Lovske zveze Jugoslavije in lovskih zvez republik:

Lovska zveza Jugoslavije

Zlati red za lovske zasluge:

Lovska zveza Slovenije, Lojze Briški, ing. Mirko Šušteršič.

Srebrni red za lovske zasluge:

Ivan Fabjan, Blaž Krže, Tine Remškar, ing. Anton Simonič, Lado Švigelj, dr. Stane Valentinčič, Veljko Varičak.

Lovska zveza BiH

Red za lovske zasluge I. stopnje:

Lovska zveza Slovenije, Edvard Kardelj, Lojze Briški, Stane Dolanc, Ive Krevs, dr. Stane Valentinčič.

Red za lovske zasluge II. stopnje:

Franc Bittner, Ivan Cvar, France Cvenkel, Tone Hafner ml.

Lovska zveza Hrvatske

Red za lovske zasluge I. stopnje:

Lovska zveza Slovenije, Lojze Briški, Stane Dolanc.

Red za lovske zasluge II. stopnje:

Alojz Arko, Stanko Dolanc st., Blaž Krže, Franjo Ledinek, dr. Ernest Petrič, Bojan Škrk.

Lovska zveza Makedonije

Red za lovske zasluge I. stopnje:

Lovska zveza Slovenije, LOVEC, glasilo LZS, Edvard Kardelj, Lojze Briški, Stane Dolanc.

Red za lovske zasluge II. stopnje:

Ivan Ferlež, Blaž Krže, dr. Stane Valentinčič, Veljko Varičak.

Lovska zveza Srbije

Zlati red za lovske zasluge:

Lovska zveza Slovenije, Edvard Kardelj, dr. Jože Benigar, Lojze Briški, Stane Dolanc, Tone Svetina, Veljko Varičak, Ludvik Zajc.

Srebrni red za lovske zasluge:

Tone Černač, Janez Čop, Ivan Fabjan, Tone Kropušek, Andrej Levičnik.

Perata. Oktet LD Sodražica je nato zapel pesem V. Zelnika »V gozdu« in oktet Zveze lovskih družin Maribor »Nedeljske jagre« I. Lisičjaka. Nakar je zaigrala godba milice odlomek iz opere »Ero z onega sveta« J. Gotovca. In za konec so združeni lovski pevski zbori, ob spremljavi godbe milice, zapeli še znano Simonitijevo »Tito«.

Še pozdravna brzojavka tovarišu Titu in konec slavja so naznanili

rogovi prekmurskih lovcev — rogi-stov.

Lovci so se razhajali počasi, kajti veliko so si imeli povedati. Ogledali so si tudi zanimivo razstavo Fotokino kluba Diane, nakar so disciplinirano in zgledno, kakor so tudi prišli, polagoma odšli vsak v svoj kraj, s prijetno zavestjo, da so uspehi lovske organizacije vidni in da najširši javnosti niso ostali neopazni.

J. P.

Zlatorogovo plaketo tovarišu Kardelju

Na posebni slovesnosti v hotelu Lev, 24. septembra, so Edvardu Kardelju, članu predsedstva SFRJ in predsedstva ZKJ ter predsedniku častnega odbora osrednje proslave ob 70-letnici slovenske lovske orga-

nizacije, izročili priznanje in odlikovanja lovskih organizacij za njegovo dolgoletno plodno delo pri graditvi samoupravne socialistične družbe, ki je omogočila tudi tako uspešen razvoj in napredek lovstva.

Skupščina Lovske zveze Slovenije mu je podelila najvišje priznanje — Zlatorogovo plaketo, ki mu jo je izročil predsednik Lojze Briški z besedami:

»Skupščina Lovske zveze Slovenije je sklenila, da ti za tvoje neutrudno delo pri razvoju socialistične samoupravne družbe in kot lovcu podeli najvišje priznanje: Zlatorogovo plaketo.

Utemeljiti to ni prav lahko, kajti tvoje zasluge za razvoj družbenopolitičnih odnosov so tako velike, da jih je v nekaj priložnostnih besedah težko zajeti. Ob uspehih naše lovske organizacije, o katerih smo danes pred slovensko javnostjo spregovorili, se zavedamo, da jih je bilo moč doseči samo v taki družbi, kakršna je naša, v družbi, v katero je vtkanega toliko tvojega ustvarjalnega dela.

Pa ne samo to: naj bo Zlatorogova plaketa tudi naše priznanje tvoji ljubezni do narave, priznanje kot državljanu, politiku, človeku in lov-cu.«

Hkrati z Zlatorogovo plaketo je tovariš Briški izročil Edvardu Kardelju tudi popolno zbirko Zlatorogove knjižnice in značke naše redke divjadi, ki jih je izdal Fotokino klub Diana.

Tovarišu Kardelju so nato podelili najvišja odlikovanja tudi zastopniki lovskih zvez drugih republik:

Lovska zveza Bosne in Hercegovine ga je odlikovala z redom I. stopnje. Odlikovanje mu je izročil vodja delegacije lovcev iz BiH dr. Alija Karahasanović. Med drugim je rekel: »Tudi mi lovci BiH ti s tem odlikovanjem izražamo predvsem našo veliko hvaležnost za tvoje napore in tvoj prispevek pri razvoju naše domovine in še posebej za razvoj lovstva.«

Prav tako je tudi Lovska zveza Srbije podelila tovarišu Kardelju najvišje odlikovanje — zlati red za zasluge. Odlikovanje mu je izročil vodja delegacije srbskih lovcev dr. Milorad Nikšić. V svojem nagovoru je med drugim rekel:

Edvardu Kardelju je izročil Zlatorogovo plaketo, knjige Zlatorogove knjižnice in značke redke divjadi predsednik Lojze Briški

»Izražamo voljo in hvaležnost 80-tisoč organiziranih lovcev Srbije, saj si, poleg Tita, ti prvi...« In na koncu mu je zaželel še lovski — dober pogled.

Tudi Lovska zveza Makedonije je tovariša Kardelja odlikovala z najvišjim odlikovanjem — redom I. stopnje. Vodja delegacije makedonskih lovcev Jovko Jovkovski je ob izročitvi odlikovanja Edvardu Kardelju rekel, da s tem lovci Makedonije izražajo svojo zahvalo za njegove napore za rast naše svobodne, samoupravne družbe, kjer ima lovstvo svoj enakopraven položaj in svoje pomembno mesto.

Edvard Kardelj se je v kratkem nagovoru zahvalil za podeljena odlikovanja in priznanje ter hkrati čestital slovenski lovski zvezi ob njenem jubileju. Potem je rekel:

»Iskreno se vam zahvaljujem — vsem. Hkrati moram priznati, da mi je rahlo nerodno ob toliki pozornosti. Imam občutek, da tako visokih in tako številnih lovskih priznanj morda le nisem zaslužil, saj se kot

lovce morda udejestvujem manj, kot se lahko udejestvujejo številni lovski tovariši. Čas, ki mi je vedno skopo odmerjen, mi tega ne dopušča.«

Šaljivo je pripomnil: »No, vendar sem pa tudi kot lovec že imel nekaj uspehov in morem nekaj tudi pokazati.« Pri tem je pomignil proti dvema medaljama, ki ju je za svoje lovske trofeje prejel na Chasseexpo v Marseillu in mu jih je bil tik pred slovesnostjo izročil ing. Marko Bulc. Nadaljeval je:

»Seveda pa sem veliko delal za vesplošen razvoj naše samoupravne socialistične družbe, v kateri ima lovstvo, kakor ste vi sami lepo povedali, svoje enakopravno mesto, a tudi naloge. Še posebej sem se stalno zavzemal, da so pri oblikovanju naše zakonodaje prišla do popolnejšega izraza načela o varstvu narave in ohranjanju divjadi ter načelo, da bodi lovec hkrati samoupravljavec in družbeno odgovoren. V tej smeri bom deloval tudi v bodoče.

Naj vam ob tej priložnosti še enkrat čestitam k 70-letnici naše slovenske

lovske organizacije, predvsem k doseženim uspehom, ki so tako očitni, da se ne sliši megalomansko, če rečemo, da je slovenska lovska organizacija, a ne samo slovenska, temveč jugoslovanska nasploh, med najnaprednejšimi in najuspešnejšimi na svetu. Drugod divjad in prosto živeče živali izginjajo. Pri nas številno naseljujejo lovišča in vanje vračamo celo tisto divjad, ki jo je človek nekdaj neodgovorno iztrebil.«

Nato se je tovariš Kardelj zadržal še na krajšem, prisrčnem razgovoru s prisotnimi delegati. Povedal je, da je bil letos posebno vesel, ko je na svojih lovskih poteh in sprehodih v gorah videl več gamsov kot leta poprej. Zavzel se je tudi za bolj smotrni odstrel in primerno zaščito medvedov. Hkrati je — bolj v šali — izrekel tudi edino kritično pripombo na račun lovske organizacije: »Ugotavljam, da se ženska enakopravnost zelo počasi uveljavlja med nami lovci...«

J. Perat

Edvard Kardelj po prejemu odlikovanj in priznanj v razgovoru z Radom Pehačkom, Markom Bulcem in Ludvikom Zajcem

Govor predsednika Lojzeta Briškija na osrednji proslavi 70-letnice SLD

Tovarišice in tovariši! Praznovanje 70. obletnice slovenske lovske organizacije je v času, ko v naši ožji in širši domovini proslavljamo partijske in Titove jubileje. To so manifestacije zadovoljstva in ponosa na doseženo v graditvi nove socialistične samoupravne družbe, so manifestacije visoke zavesti naših delovnih ljudi in njihove pripravljenosti, da pridobitve revolucije negujejo in varujejo ter nadaljujejo z ustvarjalnim delom za svobodno in srečno šiviljenje naših ljudi.

70. obletnica naše organizacije je tako tudi za nas priložnost in dolžnost, da ovrednotimo naš prispevek h graditvi nove družbe ter da na temelju izkušenj iz preteklosti usmerimo naš pogled v prihodnost. Zato mi dovolite, da v najbolj splošnih črtah in kolikor je ob današnji

slovesnosti mogoče, orišem razvoj in usmeritev slovenske lovske organizacije.

Sestavni del boja za osvoboditev slovenskega naroda

Razvojna pot slovenske lovske organizacije je bila burna, tako kot je bila burna zgodovina našega naroda v minulih sedemdesetih letih. Vsi pomembni družbenopolitični spopadi in procesi tega časa so se na svojevrsten način odražali tudi v razvoju in usmeritvi lovske organizacije, kot so se tudi sicer odražali v izredno bogatem društvenem življenju Slovencev.

Zametki slovenske lovske organizacije in posamezne oblike organiziranja slovenskih lovcev segajo že

nekoliko pred leto 1907, ko je bil v Ljubljani ustanovljen Slovenski lovski klub, ki ga štejemo za prvo uradno slovensko lovsko organizacijo, leto njegove ustanovitve pa za rojstno letnico naše organizacije.

Slovenski lovski klub, ki ga je sprva sestavljalo nekaj deset lovcev slovenske narodnosti, se je dve leti kasneje preimenoval v Slovensko lovsko društvo. Dejavnost novoustanovljenega društva je bila usmerjena predvsem v povezovanje slovenskih lovcev in njihovo uveljavljanje kot odgovor na dejavnost nemško-avstrijskih lovskih organizacij. Naša lepa in bogata lovišča je imela namreč v posesti ali zakupu nemško-avstrijska gospoda, ki je želela slovenske lovce zadržati na ravni hlapcev, gonjačev in nosačev. Tudi govorica na lovu in lovska literatura sta bili v tujem jeziku.

V takih razmerah je imel boj za uveljavljanje pravic slovenskih lovcev izrazito narodno-mobilizacijski pomen. Bil je sestavni del boja za osvoboditev slovenskega naroda. Za dejavnost Slovenskega lovskega

ЛОВЕЧКО ОДЛИКУВАЊЕ

од I ред

на „ЛОВЕЦ“-ГЛАСИЛО ЛОВСКЕ ЗВЕЗДЕ СЛОВЕНИЈЕ

Во знак на признание за постигнатите резултати во активноста на унапредува-
њето на ловството.

Скопје, 9.09.1977 ГОДИНА

Претседател,
Job Jovkovic

društva je značilno tudi razvijanje slovenskega lovskega izrazoslovja in literature.

Dve leti po ustanovitvi je pričelo društvo izdajati glasilo »Lovec«, ki kot mesečnik — s prekinitvijo med prvo svetovno vojno in v času kulturnega molka med drugo svetovno vojno — izhaja še danes.

V času med obema vojnoma se je slovenska lovska organizacija znatno okrepila. Lovska ureditev pa je bila še zmeraj vpeta v kapitalistični sistem, ki je oviral napredek, pa tudi razmah lovske organizacije. Kapitalistično-pridobitniški sistem je tudi na lovu omogočal brezobzirnost in sproščal pohlep po dobičku, kar se je največkrat kazalo v odnosu do divjadi. Lovili pa so lahko le premožnejši. »Mali« ljudje, ki so se sicer zanimali za lov in so bili veliki ljubitelji narave in divjadi, se praviloma niso mogli vključiti v društvo. Seveda so mnogi lovci spoznali škodljivost takšne ureditve in so se zavzemali za društveno upravljanje lovišč. Razširjali in utrjevali so spoznanje, da je divjad naše skupno narodno bogastvo in da je treba razviti takšno ureditev lovske dejavnosti, ki bo zagotavljala ohranitev divjadi.

Novo lovstvo, zasnovano na socialističnih samoupravnih načelih

Med drugo svetovno vojno je dejavnost lovskih organizacij popolnoma zamrla. Mnogi lovci so stopili v vrste borcev za nacionalno in socialno osvoboditev. Prenekateri je v tem boju izgubil življenje. Kot partizani so lovci v stiski za prehrano enot, še posebej bolnišnic, večkrat segli tudi po divjadi. Niso redki primeri, ko jim je bila divjačina tudi več dni edina prehrana. Sicer pa se je z rastjo in razvojem narodnoosvobodilne vojne in ljudske oblasti pričelo urejati tudi lovstvo. Leta 1944 je odsek za kmetijstvo in gozdarstvo SNOS v Črnom-

Odlikovanje je izročil J. Jovkovski, ki ga je za uredništvo Lovca prevzel J. Perat

Na osrednji proslavi 70-letnice slovenske lovske organizacije je imel slavnostni govor Lojze Briški, predsednik skupščine LZS

lju izdal prvo uradno navodilo o lovu na osvobojenem ozemlju. Ta prav gotovo edinstveni primer v zgodovini narodnoosvobodilnih gibanj kaže na vseobsežnost ter daljnosežnost graditve naše ljudske oblasti.

Pravi razmah lovske organizacije se je pričel šele po osvoboditvi. Šele ko smo se otesli jarma tujih in domačih zatiralcev, ko se je slovenski lovec dvignil iz hlapca v gospodarja in upravljalca lovišč, je lovska organizacija prerojena stopila na novo pot. Z osvoboditvijo domovine in revolucionarnimi spremembami v družbi so bili ustvarjeni pogoji za novo, na socialističnih načelih zasnovano ureditev lovstva. Lovišča so postala družbena in na široko so se odprla vrata lovskemu udejstvovanju desetletja odrinjene »lovske gmajne«. Delavcem, kmetom, delovni inteligenci je pripadla pravica upravljati in uporabljati lovišča. Spodbujeni z revolucionarnimi spremembami so snovali novo lovsko ureditev, postavili temelje društve-

ni organiziranosti lovcev ter pričeli z načrtnim urejanjem lovišč. Lovska dejavnost in organiziranost se je vsa leta dopolnjevala in dograjevala, vendar vedno tako, da je bila vtkana v družbeni razvoj v skladu z našimi pogoji, možnostmi in potrebami.

Z razvojem družbenopolitičnega sistema, z izgrajevanjem socialističnih samoupravnih odnosov in z uveljavljanjem delovnega človeka kot odločujočega dejavnika na vseh področjih življenja in dela se je v lovske organizacijah krepilo tudi samoupravljanje. Utrjevalo se je kot temeljna sestavina življenja in dela lovske kolektive ter postalo odločilno gibalno naprednega razvoja lovstva, lovske kulture in etike ter vsega, kar bogati naš razvoj na tem področju. Z razvijanjem samoupravljanja, z demokratizacijo odnosov v lovske kolektive se je krepila zavest o skupni odgovornosti za varstvo narave, posebej divjadi. Iz leta v leto je dozorevalo spoznanje, da je pravica do upravljanja lovišč hkrati odgovornost za delo in

ukrepe, ki bodo zagotovili zaščito divjadi. Tako se je pri lovcih oblikovala organizirana in zavestno sprejeta usmeritev, da je temeljna naloga lovske organizacije skrb za varstvo narave in divjadi in šele zatem izvajanje pravičnega lova v prvotnem pomenu besede.

Rastlinski in živalski svet pod družbenim varstvom

Skrb za varstvo divjadi kot dela naravnega bogastva in zdravega človekovega okolja pa ni in ne more biti le naloga in odgovornost lovske organizacije. Je naloga in odgovornost vseh organizacij, ki gospodarijo na istem prostoru, posebej gozdarskih in kmetijskih. To nedvomno izhaja iz slovenske ustave, po kateri sta rastlinski in živalski svet pod posebnim družbenim varstvom. V skladu s tem tudi zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč uveljavlja podružbljanje lovske dejavnosti. Var-

stvo divjadi, ohranitev naravnega ravnotežja med živalskim in rastlinskim svetom mora postati splošna družbena skrb in ne samo skrb lovcev. Divjad je del narave, je del našega okolja; ni samo okras polj, senožeti, gozdov, planinskih vrhov in goličav, temveč predvsem del živega sveta. Zato jo moramo obravnavati kot del zdravega človekovega okolja. Seveda sodi pod pojem skrbi za divjad tudi urejanje pogojev za življenje divjadi, izvajanje lova pa pojmuje kot upravičen poseg človeka v naravo zaradi uravnovešenja številčnosti divjadi z drugim živalstvom in rastlinstvom. V tem smislu je staro pojmovanje vloge in nalog lovskih organizacij delno že preseženo. Lovska dejavnost mora postati sestavni del splošnih družbenih naporov za varstvo narave, ki zaradi dostikrat nesmiselnih in nenačrtnih posegov v gospodarjenje s prostorom in naravo zahtevajo ne le varovanje, ampak tudi njeno zaščito. Pri tem imajo lahko lovske organizacije poleg temeljne naloge, to je spodbujanja in razvijanja aktivnosti, katere namen je varstvo in gojitev divjadi, tudi širše, z varstvom narave povezane naloge. Zato že sodelujemo z ustreznimi organizacijami, vendar so še številne možnosti, ki jih bomo morali še bolj načrtno organizirati in razvijati.

Na demokratičnih in ljudskih temeljih urejeno lovstvo je omogočilo, da se je med ljudmi v desetletjih razvil odnos do divjadi — te naše naravne dobrine — še poglobil. Število lovcev se je iz leta v leto večalo; leta 1946 je bilo v Sloveniji nekaj več kot tri tisoč organiziranih lovcev, teh pa je v letošnjem že blizu 18 tisoč. Organizirani v 411 lovskih družinah se po delegatskem načelu prek 18 zvez lovskih družin povezujejo v Lovsko zvezo Slovenije.

V Sloveniji imamo več kot 2 milijona hektarov lovišč. Upravljajo jih lovske družine in osem organizacij združenega dela. Znano je, da so naša lovišča pokrajinsko lepa, razčlenjena in slikovita. So pa tudi bo-

gata po številu in vrstah divjadi. V njih so ohranjene ali na novo naseljene vse vrste divjadi, ki so desetletja pred nami živele na naših tleh. Nekatere vrste divjadi smo uspešno na novo naselili. Lovišča so dobro urejena in vzdrževana, skoznje se vijejo številne lovske steze in poti, opremljena so s številnimi napravami za krmljenje in lov, lovskimi domovi in kočami.

Lovstvo — kamen v mozaiku rasti naše družbe

V razvoju lovske dejavnosti doseženi uspehi in razvita lovska kultura se najbolj neposredno kažejo v sedanjem stanju in ureditvi lovišč. So prepričljiv dokaz napredne ureditve, ki smo jo gradili v pogojih socialističnega samoupravljanja. Uspehi, ki smo jih dosegli in z njimi presegli doseženo v mnogih drugih državah, so zgovoren dokaz prednosti, ki jih ima za razvoj lovstva socialistična samoupravna družbena ureditev. Tudi lovstvo je kamen, čeprav majhen, v mozaiku rasti in razcveta naše družbe, je kamen, ki prispeva k njeni lepši in bogatejši podobi. Kajti tudi lov je kultura in uspehi, doseženi v lovstvu, so ogledalo naše splošne in posebej lovske kulture.

Lovska organizacija je zgrajena na trdnih temeljih prostovoljnega pristopa in združevanja dela za opravljanje nalog in obveznosti, ki jih imajo organizacije pri upravljanju lovišč. Značilna je velika in stalna navezanost na organizacijo, ki je pri večini članov doživljenjska. Prostovoljno delo omogoča stalno krepitev materialne baze organizacij. Dejstvo je, da so tako urejena lovišča, številni lovski domovi, poti, krmišča in druge naprave sad velike prizadevnosti in požrtvovalnega dela lovcev. Morda še bolj kot krepitev materialne baze pa prispeva prav to k utrjevanju medsebojne povezanosti članstva. To še zlasti, ker v lovski organizaciji stalno gojimo tova-

rištvo, solidarnost, vzajemnost, odgovornost do skupnih nalog in druge socialistične vrednote.

V lovski organizaciji posvečamo izjemno pozornost strokovnemu in družbenopolitičnemu usposabljanju. Razvili smo več internih oblik za usposabljanje, kot so: obvezni izpiti za novosprejete lovce, tečaji za lovske čuvaje, dopisna šola za lovske tehnike in drugo. Stalno sodelujemo z znanstveno-pedagoškimi institucijami, s čimer spodbujamo njihovo delo, pa tudi praktično uporabo

Lovska zveza Jugoslavije je odlikovala Lovsko zvezo Slovenije z zlatim redom, ki ga predsednik LZJ Marko Bulc izroča zastopniku LZS Lojzetu Briškiju

Na osrednji lovski proslavi: Marijan Breclj, Andrej Marinc, Franc Šetinc, Franc Leskošek, Bojan Škrk, Franc Tavčar

znanstvenoraziskovalnega dela, ki ga za področje lovstva razvijajo te ustanove. Nedvomno je tudi to prispevalo k razvoju strokovnih kadrov, ki se uspešno uveljavljajo doma, pa tudi v tujini. Prav tako stalno skrbimo za izdajanje lovske strokovne in leposlovne literature. Pomembno strokovno in kulturno vlogo opravlja revija »Lovec«. Posebna kulturna pridobitev, ki je tudi širša, je »Zlatorogova knjižnica«, v okviru katere je doslej izšlo osem strokovnih oziroma leposlovnih knjig. Zadnja, »Zelene stečine«, je dosegla pomembno naklado 20 tisoč izvodov. Knjige iz te zbirke prihajajo, tako kot revija »Lovec«, v vse domove lovcev v matični domovini in zamejstvu. Sad prizadevanj za nenehno bogatitev naše lovske kulture je lovski muzej v Bistri, katerega vrata smo odprli pred dvema letoma ob 30. obletnici osvoboditve. Muzej bomo dograjevali in dopolnjevali; prav pred dvema dnevoma smo odprli tri nove sobe. V sklop teh prizadevanj sodi tudi razstava »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem«, ki je odprta v teh dneh.

Ne le upravljanje lovišč in izvajanje lova

Znano je, da dejavnost lovskih organizacij že dolgo ni omejena le na upravljanje lovišč in izvajanje lova. Poleg te — vsekakor temeljne de-

javnosti — naše organizacije razvijajo tudi druge družbenopolitične, kulturne in športne aktivnosti. Organizirali smo Fotokino klub Diana, ki v svoje vrste priteguje mnoge ljubitelje narave, da s kamero v roki odkrivajo skrivnosti in lepote živalskega sveta. Sicer so pa v številnih sekcijah organizirani člani svoje delo najlepše predstavili z razstavo, ki jo lahko vidimo v teh prostorih. Posebno spodbuden je razmah zborovskega petja, ki pomeni vsebinsko in kulturno dopolnitev vloge in dela lovskih organizacij. Prizadevno in ustvarjalno, organizirano in posamično se lovci vključujejo v gospodarsko, politično in kulturno življenje krajevne skupnosti, občine in republike. Zelo se je razmahnila aktivnost lovcev v družbenopolitičnih organizacijah, posebej v socialistični zvezi, katere člani so vsi. Zavedamo se, da je mogoče tako živeti in ustvarjati samo v svobodi in samo v svobodi je bilo mogoče doseči tolikšne uspehe. Zato se vključujemo v vse oblike družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora, da bi danes in jutri varovali in obvarovali svobodo, socializem in samoupravljanje, kar vse nam omogoča, da trdno stojimo na svoji zemlji, da gospodarimo po naši volji, možnostih in potrebah. Samo v svobodni domovini, samo v družbi, ki ne deli pravic po premoženjskem položaju posameznika, je bilo mogoče uresničiti takšno ureditev naše

dejavnosti, ki jo imamo danes. Zato smo in bomo uspehe, dosežene v razvoju lovstva, povezovali s celotnim razvojem družbe, s preobrazbo družbenih odnosov, to je z nenehnim uveljavljanjem in utrjevanjem odločujočega položaja delovnega človeka.

Zavedamo se, da smo pogoje za takšen razvoj lovstva in lovske organizacije ustvarjali z revolucionarnimi družbenimi spremembami, ki smo jih uresničili pod vodstvom zveze komunistov s tovarišem Titom na čelu. Množična udeležba na vseh številnih letošnjih manifestacijah, povezanih z jubileji naše partije in tovariša Tita, so najbolj zgovoren dokaz, kako tesno smo slovenski lovci zraščeni z mejniki revolucije. In kakšen je bil naš delež v izgradnji nove družbe, novih družbenih odnosov? Mislim, da na tako zastavljeno vprašanje lahko odgovorimo brez zadrege in s ponosom. Brez zadrege zato, ker smo lovci najprej delavci za stroji, kmetje in intelektualci, ki odgovorno izpolnjujemo svoje naloge na delovnem mestu, in zato, ker je bila velika večina slovenskih lovcev v preteklosti in je v sedanosti v vrstah naprednih družbenih sil. In s ponosom gledamo na prehojeno pot, na delež, ki smo ga prispevali k uveljavljanju napredne ureditve lovske dejavnosti, samoupravni organiziranosti in družbenopolitični angažiranosti lovske organizacije. Priznanje našemu delu in usmeritvi je odličje Osvobodilne fronte, ki smo ga prejeli za letošnji praznik Osvobodilne fronte. V tem visokem odličju pa ne vidimo samo priznanja za doslej doseženo, temveč in predvsem spodbudo za še bolj odgovorno delo pri uresničevanju družbenopolitičnih in lovskih nalog.

Sodelovanje z drugimi lovskimi organizacijami

Slovenska lovská organizacija aktivno sodeluje v Lovski zvezi Jugoslavije in z lovskimi organizacijami

bratskih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Na temelju tradicionalnega sodelovanja, katerega je pred več kot 50 leti predlagala slovenska organizacija, in pred nekaj leti podpisanega samoupravnega sporazuma razvijamo različne oblike sodelovanja z namenom, da bi zagotovili enotne usmeritve in aktivnosti pri upravljanju lovišč in nastopanju do mednarodnih lovskih organizacij. V dolgotrajnem sodelovanju so bile uspešno uresničene mnoge skupne akcije, pomembna pa je tudi stalna izmenjava izkušenj o strokovnih dognanjih v lovskem svetu Jugoslavije.

Ob 70-letnici smo posebej veseli ustanovitve in delovanja slovenskih lovskih društev v zamejstvu. Naši rojaki na Koroškem so pred trinajstimi leti ustanovili Klub prijateljev lova v Celovcu, v Julijski krajini pa pred enim letom slovensko lovsko društvo »Doberdob«. Tako so slovenski lovci organizirani na skoraj celotnem narodnostnem ozemlju ter prek različnih oblik sodelovanja povezani z matično lovsko organizacijo. Prepričani smo, da bo sodelovanje, ki ga nenehno krepimo in boga-

timo, prispevalo k utrjevanju tovariških vezi med lovci vseh treh organizacij, pri lovcih v zamejstvu pa tudi h krepitvi nadaljnje zavesti o pripadnosti slovenskemu narodu. Seveda želimo, da bi naše sodelovanje prispevalo tudi k boljšemu razumevanju in sožitju med narodi treh dežel.

Že 25 let sodeluje naša organizacija z lovci sosednjih dežel. Ne po naši krivdi pa je nekoč plodno sodelovanje z lovsko organizacijo avstrijske Koroške danes omejeno na najnujnejše stike. Slovenski lovci ne moremo mimo trde resnice, da je našim rojakom na Koroškem odvzeta pravica do lastnega jezika in kulture. Merilo za resnično pripravljenost razvijati dobre sosedske odnose z nami je v tem trenutku odnos koroške lovske organizacije do položaja in pravic manjšine.

Tovarišice in tovariši!

Dovolite mi, da ob tem lepem jubileju slovenske lovske organizacije želim veliko uspehov vsem našim delovnim ljudem, ljubiteljem divjadi in narave, še posebej pa slovenskim lovcem in prijateljem naše organizacije veliko užitkov v naravi.

material poslala, pismeno sporočili vzrok pogina in svetovali ustrezne ukrepe.

V letu 1976/77 smo pregledali 485 bodisi celih trupel ali posameznih delov.

Večje število le-teh so nam poslali: LD Kranjska gora (161 kosov), LD Dovje (96), Zavod za gojitev divjadi Triglav (53), LD Jesenice (49), LD Grosuplje (10), GL Žitna gora (8) Zavod za gojitev divjadi Kozorog (8), Zveza lovskih družin Koper (7) in LD Pugled (4).

Po 1 ali 2 kosa so poslale naslednje lovske družine oz. organizacije (skupaj 62): Mengeš, Erzelj-Tabor, Bukovica, Gradišče-Košana, Goj. I. Medved, Vič-Rudnik, Grmada, ZLD Idrija, Čaven, Dobropolje, Lukovica, Mala Polana, Šentvid pri Ljubljani, Pernica, Tržič, Tomišelj, Štanjel, Bistra, Šentvid pri Stični, Storžič, Vojkovo, »Udenboršt«, Tišina, ZGD Fazan, Moravče, Petišovci, Rakitna, Polšnik, Mirna, Dole, Poljčane, Polhov Gradec, Sobotinci, Nomenj, Gornja Radgona, ZLD Nova Gorica, Kresnice, Blegoš, Bučkovci, Plešivica, Taborska jama, Boč, Šmarje (ZLD Koper), Bovec, GG Maribor, Rovte, Hubelj, Kajuh, Hum, Šmarna gora, Tabor, Pivka, Trebuša, Podbrdo, Kras, Volče, Kovor, Ljubinj, Stol, Šentjošt, Laško, Iga vas.

Poleg bolj ali manj celotnih patoloških preiskav poslane divjadi smo, kot je uvodoma rečeno, opravili tudi določene specifične preiskave na uplenjeni divjadi. V okviru teh smo na terenu pregledali 86 zajcev, odstreljenih v rednem lovnem času. Med njimi smo našli 3 primere z močnimi bruceloznimi spremembami. Laboratorijske preiskave so determinirale Br. suis var. Thomsen, povzročitelja svinjske bruceloze, prilagojene na poljskega zajca.

Pregledi so bili v okviru rednega vsakoletnega spremljanja bruceloze na območjih ZLD: Koper, Postojna in Nova Gorica. V okviru splošne patologije oz. bolezni, ki se pojav-

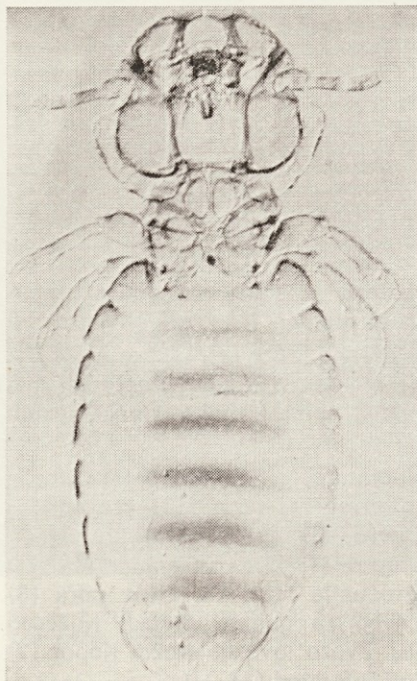
Poročilo o boleznih divjadi v Sloveniji za lovsko leto 1976-77

Andrej Bidovec, dipl. vet., asistent na BTF, Ljubljana

V skladu s pogodbo med Lovsko zvezo Slovenije in Inštitutom za zoohigieno in patologijo divjih živali vet. oddelka Biotehniške fakultete obveščamo lovce o opravljenih pregledih poginule divjadi in o ugotovljenih boleznih v lovskem letu 1976/77.

V osnovi je naše delo v omenjenem lov. letu potekalo po dveh tirih: pregledovali smo trupla in dele poginjene divjadi, ki so nam jih pošiljali lovci iz lovskih družin ali za-

vodov za gojitev divjadi. Organizirali smo pa tudi načrtne akcije, v katerih smo z lastnimi močmi in s pomočjo lovcev zbirali in pregledovali točno določen material (npr. uplenjene zajce glede na brucelozo, gamsja pljuča na pljučne zajedavce, jelenjad na podkožnega zolja). Od primera do primera smo težili k etološki diagnozi, to je, da smo pri poginjeni divjadi ugotovili prvotni vzrok bolezni oziroma pogina in potem lovski organizaciji, ki nam je

Dlakojed *Dalania alpina*, povečano 160-krat Foto prof. dr. J. Brglez

Ijajo na terenu že leta in o katerih je poročal »Lovec« v minulih letih, kot npr. zajedavska malokrvnost pri srnjadi, virusna pljučnica pri zajcih, različne mehanične poškodbe pri vseh vrstah divjadi, zoljavost pri srnjadi, zajedavske pljučnice pri srnjadi in gamsih, tudi v letu 1976 nismo ugotovili bistvenih sprememb.

Omembe vredne so bolezni, ki so se pojavile v letu 1976 prvič ali pa so imele epizootiološki značaj cele populacije. To so predvsem gamsje garje, kuga divjih prašičev in dlakojedi na gamsih.

Na inštitutu smo v letu 1976/77 pregledali 359 kož ali celih gamsov, ki so jih poslali člani LD Kranjska gora, LD Dovje in LD Jesenice ter lovci ZGD Triglav:

Lov. organizacije	Št. vzorcev	Pozitivni na garje
LD Kranjska gora	161	101
LD Dovje	96	16
LD Jesenice	49	0
ZGD Triglav	53	3
Skupaj	359	120

Gamsja garjavost

Skupaj z vzorci kož so nam sodelavci pošiljali tudi podatke o uplenjenih ali poginjenih gamsih. Glede na polemike v zvezi z ukrepi za preprečevanje gamsje garjavosti v Lovcu za razmišljanje posredujem v tem članku tudi tabelo o odstrelu in ugotovljenem poginu garjavih živali v lovišču LD Kranjska gora.

Zahvaljujem se gospodarju LD Kranjska gora, Alojzu Mertlju, ki mi je dal podatke za čas od 1. 1. 1976 do 31. 5. 1977, to je za obdobje izredno močnega izbruha gamsje garjavosti v Belci.

V prvem obdobju (od 1. 1. do 31. 3. 1976) je bil močno povečan odstrel v središču žarišča, majhni zaprti dolini Belce. Lovcem je bilo priporočeno, da poskusijo z odstrelom uničiti žarišče bolezni. Kmalu zatem so se pojavila, tudi v našem lovskem glasilu, nasprotna mnenja, ki pa verjetno niso koristila poskusom čim hitreje in čim učinkoviteje ukrepati proti tej gamsji bolezni. V tabeli pade v oči izredno visok pogin, za katerega vemo, da je v najboljšem primeru 70 % dejanskega pogina (razni avtorji navajajo različno visoke %). Posebno opazna je razlika med odstrelom in poginom garjavih živali v obdobju od 1. 1. do 31. 5. 1977. To obdobje v popolnosti sovpada z odločbo Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano od 31. 12. 1976 o odstrelu v i d n o bolnih (garjavih) gamsov, ki so ga izvajali v LD Kranjska gora, LD Dovje, LD Jesenice in ZGD Triglav. S tem odlokom je bila pri kraju tudi polemika o načinu preprečevanja gamsje garjavosti v prizadetih loviščih lovskih družin. Delni rezultati odločbe so vidni v tabeli, prihodnja leta pa bodo pokazala učinkovitost izpeljane akcije... V istem obdobju je bilo v lovišču LD Kranjska gora odstreljenih tudi 60 gamsov, negativnih glede na garje, in najdenih 9 poginulih zaradi drugih vzrokov ter 16 skele-

tov poginjenih gamsov, pri katerih pa vzroka pogina ni bilo več moč ugotoviti. Tako je v 17 mesecih iz lovišča, ki meri 5480 ha, izpadlo (u g o t o v l j e n o) 342 gamsov, kar je najmanj 2 kratni bonitirani stalež.

Prašičja kuga

Pri divjih prašičih smo kugo diagnosticirali zadnjih 20 let v Sloveniji štirikrat (leta 1957, 1960 in v dveh izbruhih 1965).

V letu 1976 smo dobili v pregled notranje organe divjega prašiča, ki ga je lovec uplenil zaradi nenormalnega obnašanja. V anamnezi (podatki o opažanjih najditelja) je bilo zapisano, da je lovec našel v gozdu ležečega prašiča, ki se ob poizkusu bega ni mogel dvigniti. Sumil je, da gre za poškodbo hrbtenice. Že patoanatomski pregled nas je, glede na spremembe notranjih organov in bezgavk, navedel na sum za prašičjo kugo.

V kratkem času smo dobili na sekcijo še 8 poginjenih in odstreljenih prašičev različne starosti in spola. Skupne so jim bile patoanatomske spremembe na posameznih notranjih organih in bezgavkah ter območje (Suha krajina — Kočevska), kjer so živali našli.

Glede na epizootske, patoanatomske ter patohistološke spremembe je sklep takle:

Kljub negativni virološki preiskavi dveh kadavrov (bakteriološko je bil eden pozitiven na *Salmonella cholerae suis*) divjih prašičev (več jih nismo mogli poslati zaradi starosti kadavrov in izredno visokih cen za preiskave), je bila bolezen, ki se je pojavila v populaciji prašičev na Dolenjskem, diagnosticirana kot prašičja kuga. Potekala je kot viremija v akutni obliki in se je pri določenem številu klinično manifestirala z motnjami v gibanju; odstotek pogina ni bil velik, četudi menimo, da je obbolelo večje število prašičev. Bolezen je trajala okrog

5 tednov na območju Kočevje—Suha krajina, na razdalji 20 km. Točno število obolelih in poginulih divjih prašičev zaradi objektivnih in subjektivnih dejavnikov ni bilo moč ugotoviti.

Dlakojadi pri gamsih

Ob pregledu gamskih kož glede garjavosti smo pri nekaterih ugotovili tudi močne okužbe z zunanjimi zajedavci, tako imenovanimi dlakojedi. Pri gamsih je najbolj pogosta vrsta *Damalinea alpina* (Kèler). Številni naši lovci so že videli podobne zajedavce pri srnjadi. Velja prepričanje, da ima določena vrsta dlakojedov svoje specifične gostitelje. Skupno se tovrstni zajedavci imenujejo Mallophaga.

Dlakojadi so majhni, brezkrilni insekti s sploščenim telesom in z usnju podobno kožo. Glavo imajo praviloma širšo od trupa in na koncu oboroženo z močnimi kleščami, podobnimi grizalom. Hranijo se izključno s spodnjimi deli dlak in s prhljajem.

Razvoj na koži gostitelja poteka pri vseh dlakojedih na podoben način. Samice prilepijo na dlake živali bele rumena jajčeca (gnide). Čez nekaj dni, odvisno od vrste, zlezajo iz jajčec ličinke, ki so po videzu in načinu prehranjevanja podobne odraslim zajedavcem. Razvoj ličink traja 2 do 3 tedne, glede na zunanje vplive. V tem času se ličinke 3 × levijo. Celoten razvoj poteka na specifičnem gostitelju; s telesa odpadli paraziti živijo v naravi le nekaj dni z zelo omejenim gibanjem.

Do okužbe pride predvsem z neposrednim stikom zdrave in okužene živali. Stokovnjaki, ki so preučevali dlakojede, menijo, da pri živalih v naravi z odlično kondicijo okužbe potekajo v zelo mili obliki. Močnejše okužbe so možne pri slabotnejši in ostareli divjadi. V populacijah, ki so kakorkoli oslabiljeni bodisi zaradi bolezni (npr. okužbe s pljučnimi za-

Odstrel in pogin garjavih gamsov v LD Kranjska gora od 1. 1. 1976 do 31. 5. 1977

Trimesečja	Odstrel	Mladiči		Stari let 2—4		Stari let 5—10		Stari let 11 in več		Skupaj
	Pogin	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	
1. 1.—31. 3. 1976	odstrel	4	3	6	—	2	8	1	4	28
	pogin	1	2	—	1	1	1	—	—	6
1. 4.—30. 6. 1976	odstrel	1	1	1	—	1	2	—	—	6
	pogin	5	6	3	3	2	5	—	7	31
1. 7.—30. 9. 1976	odstrel	—	—	—	1	1	1	1	—	4
	pogin	—	1	3	3	2	6	2	3	20
1. 10.—31. 12. 1976	odstrel	—	—	1	3	7	5	3	8	27
	pogin	3	3	4	1	2	2	1	3	19
1. 1.—31. 3. 1977	odstrel	1	1	1	1	5	2	2	2	14
	pogin	3	6	9	18	10	15	3	6	70
1. 4.—31. 5. 1977	odstrel	—	—	—	1	—	2	—	1	4
	pogin	1	1	6	5	2	12	—	1	28
Skupaj		19	24	34	37	35	62	13	35	257

jedavci) ali pa so v socialno porušenem ravnotežju, pa pride do vidnih sprememb na prizadetih živalih. Zaradi gibanja dlakojedov po koži se divjad, ki ima strogo določen življenjski ritem, vznemirja, slabše hrani in počasi hira. Na koži se zaradi grizenja dlak pojavijo gola mesta, ki so ob praskanju in drgnjenju čestokrat pokrita s krastami, podobnimi krastam garjavosti. Na takih mestih se naselijo razne bakterije, ki povzročajo ognjke na koži.

Zaradi dlakojedov v naravi praviloma divjad ne pogine, vendar prizadeta žival posredno tako oslabi, da je veliko bolj dovzetna za druge kužne in zajedavske bolezni.

Viri:

1. Sekcijski zapisniki Inštituta za zoohigieno in patologijo divjih živali za l. 1976/77.
2. Valentinčič S.: Kuga divjih prašičev, zaključna informacija.
3. Wetzel F., Rieck W.: Krankheiten des Wildes.
4. Soulsby: Helminths, Arthropods and Protozoa of Domesticated Animals.
5. Mertelj A.: Podatki iz lovske knjige LD Kranjska gora.

ČESTITKA »LOVCU«

Ob 70-letnici SLD tudi naše glasilo praznuje svoj jubilej: svoj LX. letnik Ivo Grögl

Vesel je dan,
ko nam potrkas ti na vrata.
Vesel je dan,
ko stopiš ti med nas, prijatelj stari —
lic mladostnih.
Vesel je dan,
ko nam budiš spomine dni radostnih.

Ostani na tej poti nam
s svetilko svojo.
Ostani nam vodnik
in naš učitelj.
Z besedo resno in šegavo svojo
hrani nas do konca naše hoje.
Takó učenje in veselje — oboje
nam daje moč in znanje,
da ostane v naši duši — človek.

Triglavski paradiž

(Filmski scenarij — 5. nadaljevanje)

Tone Svetina — ilustriral Jurij Mikuletič

Zima v gorovju

Volk:

V ledeno obličje Triglava buči vihar. Prek gora goni veter težke, sive oblake snegonosce. Na grebenih dviga pršič in ga vihra v bele zastave. Roji kristalnih snežink plešejo v divjem ritmu. Prešerno se vrtinčijo in izgublajo med prepadi.

Gorski svet pod osamelim Triglavom se zavija v snežno kopreno. Stene in strmi vrhovi se črtajo v nebo kot privid fantazije. Grozeče, odljudne so in prazne. Prvobitno in divje je gorovje v snegu. Zametene so vse steze, na katerih je še nedavno tega odmeval vrisk planincev. Kmalu bo postalo gorovje podobno skorji planeta pred milijoni let.

Iz kočevskih gozdov se je v triglavske hoste priklatil volk. Ve, da je srnjad pred snegom pritisnila niže. Glavo steguje v veter, dvigne ošiljeni gobec in lakota mu žari v očeh. Zavija turobno, jokajoče, da v zavetjih skrite živali spreletava zona.

Skrite v goščavju trzajo srne in dvigajo glavo ter poslušajo tuljenje. Potem bežijo pred neljubim gostom. Globoko se jim vdira v sneg. Kar

je bolnega, slabotnega, ne bo prestalo zime, plen volka bo ali lisic. Volk skloni vrat in voha sledove divjadi, potem se v drncu spusti po gozdu. Začenja se velika gonja. Srne bežijo na vse strani. Volk si izbere tisto, ki bo najprej omagala. Voha njeno nemoč, voha njeno slabost. Kmalu jo ujame omagano in jo zadavi. Raztrga jo in se nažre drobovja.

Ob krvavih ostankih srne volk spet dvigne glavo in tuli v vihar. V strah je vsemu, kar živi v gozdu. Znanilec je težkih dni, ki jih prinaša zima. Potem se spusti z gozdne planote po strmem, skalnatem pobočju v poključke hoste. V strminah preseleti trop gamsov. Vznemirjene živali se samo poženo v skalovje in opazujejo volka iz varnih višin. Gamsom ne more do živega. Obstane, jih gleda, zamahne z repom in se izgubi v goščavi.

Nekoliko niže spodaj dobi v nos trop jelenjadi, ki zbeži globlje v goščavo. Velik jelen štirinajsterak tleskajoč opleta z rogovjem po vejevju.

Na smreki se zgane nekaj rjavega. Lomastenje je prestrašilo kuno. Z veje opreza navzdol na volka, potem pa se požene po vejah s smreke na smreko. Tudi njej žari v očeh glad. Splaši dremajočega lešnikarja, ki se je bil pred vetrom skril v gostem vejevju.

Divji lovec gre na pot:

Globoko spodaj, kjer se snežene gore ogledujejo v jezerski gladini, leži tiha in mirna vas, obdana od temno zelenih gozdov. Nad slemenimi kadi in veter razblinja dimne stebre. Ljudje se tiščijo peči in čakajo, da se poleže rohnenje neba. Vrata s slamo krite hišice na robu gozda se škripaje odpro. Visok, slok mož se ozre proti goram in pazljivo ogleduje okolico. Nikjer ni žive duše. Za njim pride na prag drobna ženica in pravi:

»Ne hodi! Saj vidiš, da je vreme slabo!«

»Mati, saj prav zato grem!«

»No, potem se pa vsaj kmalu vrni.«

»Kmalu! Vendar ne prazen.«

Sloka postava se spopade z vetrom. Spoznali smo ga. Tisti je, ki se je že srečal dvakrat s Klemenom. Zdaj misli, da je Klemen prav gotovo doma. Opravljen je kot drvar. Toporišče sekire mu moli iz nahrbtnika.

To je vreme za pravega divjega lovca. Sam bo med gamsi. Tudi drugi divji lovci si ne upajo v podedenele, zares nevarne gore. Tokrat mora dobiti gamsa, velikega Tršca, kot ga je krstil. Zanj vesta samo on in Klemen. Veter bo tudi gamse potisnil v zavetja pod stene. Ni vrag, da ga ne bi staknil v kakšnem zakotju.

Precej visoko v gozdu je šklaf postal, da se malo oddahne. Brazgotina na stegnu, kamor ga je usekala Klemenova krogla, ga je zaradi vremena nekoliko skelela. Pred leti sta se s Klemenom streljala v Toscu. Nekaj ur sta ležala za skalami in se nažigala, dokler ga Klemen ni tlesnil v stegno. Toda to ga ni spameovalo. Zaklel se je, da bo gamsa dobil, četudi bi ga Klemen varoval dan in noč. Takšnih rogljev ne moreš pozabiti!

Sicer se je Klemenu že večkrat maščeval. Če je ubil žival, mu je na lovsko stezo položil drob, včasih pa mu je celo pred kočo prinesel gamsove parklje.

Šklaf je bil gorski nosač, ki je prek leta nosil planincem v koče in doma malo kmetoval. Skale okoli Triglava so mu bile poznane kot kamni okoli doma, toda kljub temu ni bilo lahko Klemenu ukrasti gamsa. Posebno pa ne bo lahko ukrasti Tršca in ga prnesti v dolino.

Visoko v pobočju se giblje šklaf samo po komaj zaznavnih stezah. Spodi srnjad, vidi gamse, toda ti mu niso mar. Še puške ni vzel iz nahrbtnika, da bi jo sestavil, in niti maske si ni nadel na obraz. Zaj še ni na lovskem pohodu. To pot njegov lov velja samo Tršču. Za čop mu gre in za roglje! Ne za meso.

Po dogodku v Toscu je sovražil Klemen kot ščurka v ješprenju. O svoji sramoti je molčal in tudi o gamsu ni bleknil besede. Še tega mu bo sklatil, potem pa ne bo več hodil v Klemenov revir. Saj je triglavsko pogorje prostrano! Užival je, če se je lahko sam klatil po gorah. Večkrat so ga fantje vabili in se mu ponujali, da bi katerega vzel s seboj in ga naučil lovskih veščin. Toda, preprositi ga ni mogel nihče. Njegovo geslo divjega lovca je bilo: »Če ve eden, ne ve nobeden, če vesta dva, ve pol sveta, če vedo trije, vedo vsi ljudje.«

Kadar ga je prijelo, je moral oditi v goro med gamse. Ni bilo tako dobrega zaslužka, da bi zavoljo njegovega popustil tej svoji slabosti. Tudi Katri, do katere je gojil naveličano ljubezen, je večkrat obljubil, da bo pustil jago in gore, pa ni zmoget. Zdaj že tretje leto lazi za Trščem.

Na goličavah:

Drevja počasi zmanjkuje. Med krmežljave bukve se mešajo že viharne macesni. V daljavi se črtajo v ledeni piš zavite stene. Tudi v tem

mrzlem neurju gamsi svatujejo. Hlad jim je razburkal vročo, neugnano kri. Šklaf zavije k debeli skali, ki ima previsno »lopo« in se zavleče podnjo. Iz nahrbtnika vzame dva dela puške. Poklekne in jo sestavi. Poboža jo z roko in jo kot za vajo dvigne k licu. Potem se mu obraz zadovoljno razleze v nasmeh. Poje kos kruha in slanine. Preden pa krene naprej, si navleče na obraz črno nogavico, in klobuk z gamsovim čopom si krepko posadi na glavo, da mu ga ne bi odnesel veter.

Gamsov je vse več. Iz vseh nedostopnih, osojnih prepadnih sten so pritisnili v goličavo pod vrhove, kjer so zadnji redki viharne macesni. Z gozdnatega predela pa so pritisnili iz skritih kont goščarji. Srečali se bodo z goličavarji in se borili za neveste.

Povsod, kamor seže oko v gorsko prostranstvo, vihrajo črni kožuhi in krepke noge mešajo snežino. Vse je živo, vse na nogah. Od svita do mraka, ko tropi poležejo kar zunaj po snegu, ker jih prehiti noč. Za godce so črnim svatom vetrovi, za priče macesni. Pravica močnejšega je v polni veljavi.

Za gamse je to čas življenja, boja in smrti, ki jo med stenami zdaj pa zdaj naznani samotni, zamolkel strel.

Klemen na poti:

V zadnjem redkem gozdu sameva lovska kočica. Iz nje se kadi. Klemen odpre vrata in se z daljnogledom razgleduje po bližnjih strminah. Veter šiba veje in nič se mu ne da iti na obhod. Vendar zagleda med

goščavjem trop muflonov, ki se pomika v zavetje velikih pečin. Spomni se nanje. Res, pritisnili so navzdol in treba jim bo položiti sena.

Napoti se s krošnjo do velike kope sena, kjer odgrebe sneg in si naloži seno na krošnjo. Potem zagazi do krmilnice, kamor bodo prišle živali. Muflon je divja ovca s Sardinije in Korzike, pri nas in v drugih deželah srednje Evrope je priseljenec. Skušaj se privaditi tudi v triglavskem pogorju. Zanj so zime še posebno dolge in brez človekove pomoči ne bi obstal. Zato je muflone treba pozimi krmiti.

Ko lovec nabaše krmilnico z novim senom, se poda po stezi na obhod. Nameri se proti drugi lovski koči, najvišje v goličavi, pod same obronke Triglava, kamor se je namenil tudi divji lovec šklaf zalezovat gamsa Tršča.

(Se nadaljuje)

Gozd je lovčev raj

Rudi Lenart

Na desni gozd bukovja,
na levi gozd smrekovja –
med bukvami so skale.
Med smrekami so srne stale...

Potok šumeč se v breg zajeda,
pada čez skale
in majhne slapove dela.
V takšni tišini, v tej divjini,
v naravi pravi najdejo mir
živali in lovec – varuh divjadi...

Lovski oprtnik

Naboji s kroglo NOSLER in ABC

Aprilski »Lovec« je prinesel informacijo o nabojih s kroglo »Nosler«, ki so sedaj v prodaji v trgovini Lovec v raznih kalibrih in jih polni v naboje avstrijska tovarna Hirtenberger Patronenfabrik iz ameriškega uvoza. V poročilu sta dve grobi napaki, ki pa jih ne gre pripisovati kar avtorju, temveč tovarni, ki je spočetka propagirala svojo Nosler ameriške izdelave kar skupno z ABC lastnega izdelka, pripisujoč prvi lastnosti mnogo popolnejše druge. Prva napaka je trditev: »Nosler spada v skupino krogel, ki se ob zadetku ne razleti-jo.« Res pa je, da se pri Nosler (Sl. 1) po zadetku razleti vsa sprednja polovica svinca, od plašča pa ostanejo navzdol zavihane, nesimetrične, sploščene delne zastavice. Preostanek (Sl. 1 A) ima le še kako polovico prvotne krogelne mase (teže). Ta gobasti preostanek šibkejšo divjad predre, z njim potujoči drobci iz konice jo pa često, četudi izstopijo, grdo razstrele. Če pa ne prodro, pod kožo okrog manjšega morebitnega izstrela otipamo obsežno področje »marmelade«. Po izkoženju je ta predel treba izrezati, čeprav na oko poškodba tkiva od zunaj ni vidna.

Zaradi takšnega delovanja tudi ne drži druga trditev, da namreč »spada Nosler v isto skupino kot ABC« (Sl. 2). Letá se namreč sploh ne razkosa, temveč se razpre v sornerno ostrorobo, čelnemu rezkarju (frezer) zelo slično, trdno obliko (Sl. 2 A). Njen plastični vložek (svinec, mehka plastika) tehta le neznamen del cele krogle, pa tako ostane le-tá domala v celoti ohranjena. Ker se ostanek (po sl. 2 A) vrti celo še, ko se je krogla že zaustavila, s svojimi nožastimi »ovnovimi rogovi« tkivo tudi reže,

vzroči cevast strelni kanal in iz njega izsesa pretežni del tkiva v izstrel. Če v telesu divjadi izobličeno ABC vpne-mo v vrtni stroj, lahko z njo čelno vrtamo ali bočno rezkamo les, tudi trd, predvsem pa odlično kosti. Velja poskusiti! Ker drobcev od ABC praktično ni, divjadi tudi ne razbija, pač pa s svojo širino deformirane krogelne glave okrog 2,5 kalibra krogle povzroča močan obojestranski šok, s tem pa pri količkah normalnih zadetkih doseže važno lovsko etično zahtevo, da divjad strela ne čuje več. Obenem je ABC presenetljivo malo občutljiva za ovire, tudi znatneje in izvrstno drži smer. Iz navedenega sledi, da obe vrsti krogel nimata domala ničesar skupnega, ne po konstrukciji, ne po delovanju. Nosler je domala do polovice klasično razletavna, ABC pa praktično ohranja celotno svojo gmoto. Kajti svinec se rad drobi, celo v prah, tombak (90 % bakra in 10 % cinka) se pa le plastično izobliči, steče. Zato je značaj ABC kot prvi univerzalen, krogla je uporabna za odstrel od male do največje divjadi, že v kalibru 7×64 (65 R) tudi za najtežjo afriško, razen bivola in debelokožcev, kot imamo zdaj prepričljive dokaze.

Diagrami, kot za Nosler v omenjenem dopisu tako za

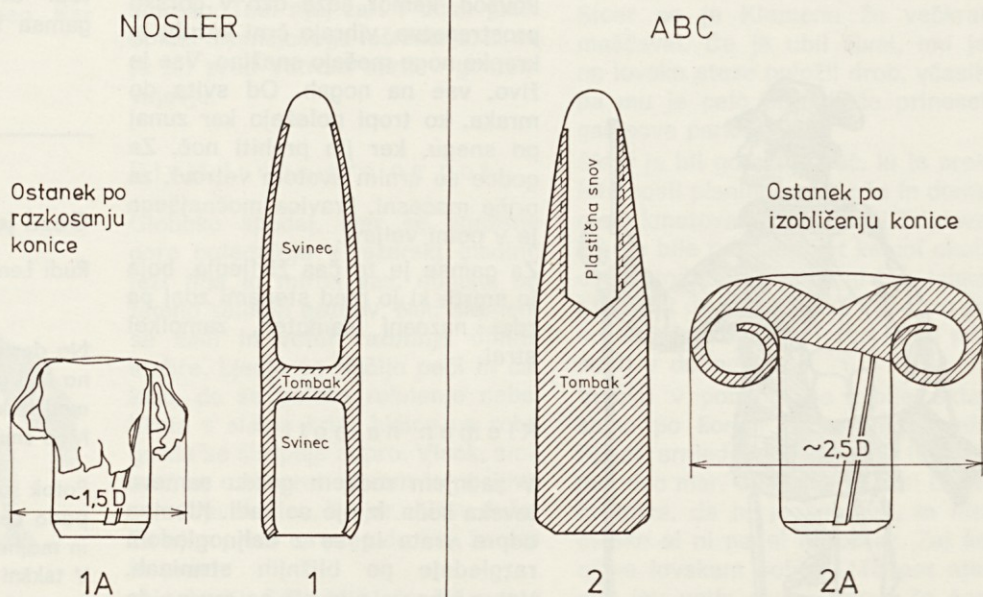
ABC, ne drže. Odsvetujem tudi streljati medveda z Nosler 9,1 g iz 7×57 (R), čeprav zahtevo po 350 kpm (3500 joule) izbliza domala dosega. Ne gre za energijo, temveč za način, kako se letá prenaša na telo divjadi, v drobcih, ki hitro obnemorejo, ali v celoti hkrati in enakomerno skozi vse telo.

Uporabljam to priložnost, da popravim še dve napačni mnenji okrog ABC pri nas doma, medtem ko v inozemstvu ABC že postaja pojem, »einsame Spitze« — osamljen vrhunec, in da navedem mnenje afriškega lovca (ime in dopis sta na vpogled, tudi pri LZS). Pri trgovskem podjetju Lovec so se namreč vsakemu lovcu, ki je zahteval ABC, trudili dopovedati dvoje:

1. — ABC strelja škandalozno. To je bilo nekaj časa res. Nekatere serije do številke 500 225 so zaradi za celo desetino milimetra preozkih krogel, ki so na še do danes nerazčiščen način »zašle« v prodajo, streljale z raztrosi do četrta metra na 100 m! S tem so imenu ABC povzročile veliko škodo in tako dosegle namen nekaterikov. Tovarna jih je, kar se je le dalo, potegnila nazaj in zamenjala za nove, take s pravilnimi premeri med 7,230 do 7,245 mm (meriti z mikrometrskim vijakom). Le-te streljajo tako na-

tančno, da so uporabne tudi za najzahtevnejše ostrostrelstvo, iz dobrih cevi seveda.

2. — ABC uničuje cevi, ker je v vodilnem delu masivna, pretrda, dalje tombak s starnjem — kot medenina — postane na površini trd in krhek. Ta trditev je izmišljotina v celoti. Že l. 1886 so Francozi s svojo revolucionarno vojaško puško Lebel uvedli popolnoma masivno kroglo izredne natančnosti, v celoti samo iz bakra in kasneje iz tombaka. Pri nas smo jo okušali še v zadnji vojni iz rok domobrancev itd. V prvi svetovni vojni so takih krogel izstrelili na stotine milijonov, tudi iz strojnic, ne da bi kvarile cevi. Nasprotno je namreč res! Vsi izdelovalci vojaških orožij vedo, da jekleni krogelni plašči cevi širijo, trošijo (erodirajo), bakereni (tombak) pa ožijo. Prekrijejo jih namreč po kakih 50 streljih v celoti z rdečasto tenko plastjo, zamažejo vse razpokane, luknjice v jeklu cevi in jo tako prilagode sebi, pa še nerjaveča postane. Takih cevi z nekaj tisoč strelji ABC poznamo sedaj že vrsto in streljajo le bolje in bolje. Sicer pa imajo tudi Nosler krogle telo iz tombaka, na sredini povsem masivno, pa jim tega nihče ne očita, niti trgovina Lovec ne. Sicer bo pa trgovina Lo-

vec v bodoče prodajala tudi naboje z ABC.

Avtomatsko izdelavo lovske krogle ABC so prvi obvladali mojstri lovci v tovarni ISKRA-Železniki, na iniciativo tedanjega direktorja Lojzeta Žumra, dipl. inž. elt., ki je sam navdušen lovec. Streljale in delovale so odlično! Serijska izdelava pa jim ni bila dovoljena, pač pa privatniku... Lepa jim hvala za prijazno pripravljenost, čeprav z veliko zamudo, ki pa ji podpisani ni kriv.

Jugoslovanske lovce bo verjetno zanimalo, da bodo prihodnje leto imeli ABC tudi v našem starem, izredno razširjenem mavzer naboju 7,9 mm (lovska oznaka 8X57 IS). Z njo bo dosedanje znatne škode zaradi razstreljene, klavrno izgubljene divjadi, zlasti velike, bistveno manj. Temeljiti preizkusi v Belju so to že dokazali.

Upam, da so s tem nesporezumi, neznanja in nakane okrog ABC dovolj pojasnjeni.

France Avčin

Srnjad, orli, kune

V lovišču LD Čaven smo v lanske lovni sezoni uplenili 87 srnjadi (srnjaki, srne, mladiči). Celotno lovišče meri ca. 3500 ha. Rogovje srnjakov je zelo slabo. Uplenjeni srnjaki so bili v glavnem spački, po telesni teži pa ne slabi. Je srnjad preveč, je srnjad pregosto naseljena?

V začetku aprila letos so se v okolici Črnič pojavili 3 planinski orli. Z obronkov Čavna, kjer so sicer stalni gostje, jih je do nižin najbrž prignala snežni metež z vetrom. Po štirih dneh bivanja v nižini pa so ponovno odjadrili v svoje domovanje na Čaven. Iz srca jim želimo, da bi na Čavnu vzredili svoj naraščaj, da jih jeseni ne bi jadrlo le troje, ampak vsaj petero...

Kaže, da v nižinskih lovščih niso naredili škode. Res je sicer, da ni veliko zajcev niti fazanov, toda nekaj jih je še, ki bi našim gostom z gora prav dobro teknilo.

V zadnjih nekaj letih so se

zelo razmnožile kune. Stalež zajcev in fazanov pa je v rahlem upadanju. Na razdalji enega km so bila ugotovljena tri legla kun in v vsakem po troje mladičev. V enem primeru je najditelj mlade kune odnesel domov in jih dal v oskrbo domači mački, ki jih je lepo sprejela. Vendar so kune, verjetno zaradi neprimerne hrane ali ker je imela mačka že premalo mleka, po osmih dneh »domače neg« poginile. To se je dogodilo človeku, ki je bil prepričan, da bo naredil uslugo naravi. Upajmo, da se tak primer ne bo več ponovil! V drugih dveh primerih so mlade kune ostale v luknji, kjer so bile najdene. Pri ponovnem ogledu gnezdišč pa jih ni bilo več. Materi kuni sta jih gotovo odnesli v bolj skrit in varen kraj.

Dušan Rudež

Prvi jelen v lovišču LD Rogatec

Roman je najraje zahajal na svoj »štant«, na samotni kraj ob izviru Sotle, ki sicer ni kaj posebnega, nič drugega kot tolmunček, obložen s kamnjem. Njegove vode je samo toliko, da se lovec ali popotnik lahko le odžaja. Zato je že od nekdaj v grmu privezan lonček. Če si ga je kdo za vedno »izposodil« ali razbil, je v starih časih poskrbel za drug lonček graščinski uslužbenec, sedaj je to naloga lovcev. Ta tolmunček tudi v največji suši, ko daleč naokoli ni vode, ne presahne, spremeni se pa v nekakšno mlako. To je torej kraj, kjer se rojeva reka Sotla. Potoček bi bila, če ji pritoki ne bi dolivali vode.

In rojstvu Sotle botrujejo večstoletne bukve, javorji, domači kostanji, hrasti in bujna podrast tam okoli. Pa samote je tamkaj še in še, kar lovca najbolj mika, samote, te lovčeve najljubše spremljevalke! Tam je središče našega lovišča. Tam je bil Romanov drugi dom. Od 14. septembra 1976 pa ne več. V prometni nesreči se je smrtno ponesrečil, komaj petinštiridesetletni. Tudi njegov oče je moral iznenada v večna lovišča. Morana, boginja smrti, ga je

Roman Avguštin je odstrelil prvega jelena v lovišču Rogatec

poklicala sredi zime. Tako nesrečno je padel, ko je v snegu nesel fazanom hrano na krmišče, da ga je pobralo po nekaj tednih. Umrli sta vzorna lovca, oče in sin, učitelj in njegov učenec.

Nedaleč od izvira Sotle je lovska koča — imenovana Koserjeva koča, potrebno lovsko zavetišče, saj daleč naokoli ni niti samotne kmetije. Tam je Roman preživel mnogo ur, dni in noči ter vsak letni dopust.

Mimo Romanovega »štanta« je speljana lovska steza v drug predel lovišča, h krmni njivi. Vsako pomlad je pravčasno obdelana in posajena ali posejana. Nekaj čez tri hektare meri. Tukaj raste topinambur, zajčji lakotnik, krmni ohrovt, rž. Seveda je njiva dobro obiskana. Hodijo se gostiti srnjad, jelenjad in divji prašiči. Ob krmni njivi stoji visoka preža — opazovalnica, s katere je prepovedan vsak strel. Jelenjad se tukaj zadržuje navadno čez poletje, na zimo pa se umakne drugam.

Krmna njiva in njena neposredna okolica sta predel zase, kjer še ni padel strel na veliko divjad. Zato v rogaškem lovišču ni lahko priti do odstrela jelena. Romanu pa se je 5. sept. 1971 nasmehnila Diana, da je na svojem »štantu«, imenovanem Stara glažuta, uplenil prvega v tem lovišču...

Več kot leto dni je minilo, odkar Romana ni več. Pogreba s tako veliko udeležbo Rogatčani ne pomnijo. Tudi

lovcev je bilo nekaj sto, celo iz sosedne Hrvaške. Lovci so »zastavili« stojišča po bližnjem logu nad pokopališčem in na zadnji Romanovi braki s strelji počastili odhod vrlega lovca v večna lovišča. Tudi k izviru Sotle ga ne bo več, ostal pa je njegov »štant« — odslej imenovan Romano-vo stojišče!

Alfonz Koser

Enorogi jelen

Dve leti smo se lovci LD Petišovci pogovarjali o jelenu z enim rogom. Mnogi so ga videli in eden izmed lovcev je celo že streljal nanj.

Tudi v lov. letu 1976/77 smo z odstrelom izločali le bolno, slabo razvito jelenjad. Takó je v našem lovišču, čeprav je jelenjad pri nas le prehodna.

V preteklem lovskem letu so se naši lovci zelo prizadevali pri lovu na jelenjad. Tudi sam sem veliko prostega časa z užitkom prebil na več visokih prežah v Murski šumi in videl veliko jelenov ter košut, še posebej ob roku, ki je bil izrazitejši do 15. septembra.

Popoldne 22. septembra sem se zopet odpravil na čakanje. Pri logarnici v Murski šumi sem se vpisal v evidenčno knjigo in se odločil za prežo 6B ob jasi »Črno blato«. Že po nekaj minutah čakanja opazim jelena, ki prihaja iz nasada topolovine. Ko stopi iz visoke trave oziroma pod-

Foto M. Frančeškin

Razvada

Č. T., LD Kungota

In kakor ob pogrebu
zaslužnega čuvaja
je strumna četa lovcev
salvo prek mrtvih zajcev
vžgala.

Tja na travnike,
kjer pase se živin'ca,
je z jekom, gromom
poslala točo svinca.

Prepir in kreg
med zelenimi nastal je brati,
ker neki lovec k toči svinca
svojega strela hotel ni
dodati.

Star in bister zajec
vse to iz grma opazuje,
molči previdno,
pri sebi pa modruje:

Ko mlad sem tod okoli
še »lomastil«,
zvok roga lovino
je počastil.
Sedaj pa tisti, ki zajca živega
zgrešijo,
čez mrtvega še enkrat
ustrelijo.

Bratje zeleni, kaj res se
naravi naši oddolžimo,
če jo po nepotrebnem
z gromom, strupom
počastimo!?

P. S.:
K zadevi ne bi rad prilival
olja,
gre pa tudi za varstvo našega
okolja!

Pri p o m b a: Strinjamo se
z grananjem take razvade. —

Uredništvo

rasti na jaso, opazim, da je to jelen z enim rogom. Ko se mi je približal na strelno razdaljo, sem se odločil za strel. Odstreljeni jelen je bil mlad osmerak. Imel je samo desni rog z močnim nadočnikom. Namesto levega roga je imel le nekakšen izrastek v obliki gobe. Moje presenečenje je bilo tem večje, ko sem opazil pod to »gobo« ostanek jeklene zanke, v katero se je jelen ujel. Žival se je rešila na ta način, da je zanko strgala in ušla mučeniški smrti. Vendar pohabljen, kajti čelni nastavek je bil tako poškodovan, da je bilo jelenovega lepega rogovja za vselej konec.

Zankarji so torej še vedno pri svojem umazanem poslu, zato vsem lovcem — budno oko!

Milan Frančeškin,
LD Petišovci

Foto - kino klub Diana

Razstava »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem«

Objavljamo povzetek govora, ki ga je imel Bojan Škrk, podpredsednik skupščine LZS, ob otvoritvi razstave, ki jo je v okviru programa proslav 70-letnice slovenske lovske organizacije pripravil Fotokino klub Diana na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Razstava je bila od 22. do 27. 9. 1977.

Uredništvo

Na začetku svojega govora je tovariš Bojan Škrk rekel:

»Človek od nekdaj išče lepoto in resnico v prirodi. Že ko mu je bila dom votlina, je v stene svojega bivališča, z ogljem, kostjo in kamnom, upodabljal živali in lovska doživetja. Žival mu ni pomenila le meso in nasprotnika. Občudoval in cenil je tudi njeno moč, spretnost in obnašanje, kar vse je upodabljal in si s tem bogatil duha. Med jam-

skim pralovcem in današnjim človekom v bivališčih iz betona, stekla in umetnih mas so nastajale in minevale ledene dobe, so se vzpenjala in propadala ljudstva, so se menjavali in spreminjali družbeni odnosi in sistemi, a ohranjena dela tedanjih umetnikov so nam še vedno blizu, sveža in lepa. So umetnost, univerzalna in večna.«

Nato je Bojan Škrk govoril o tem, kako so se izrazna sredstva in materiali v tisočletjih razvijali, do trenutka, ko je nastala fotografija.

»To je resnično samo trenutek v primerjavi z dobo kiparstva in slikarstva, saj jo je omogočila šele vrhunska tehnika, optika in kemija.

Žal pa je prav ta siloviti vzpon tehnike zarezal s svojim dvojnim rezilom v naša življenja. V porabniškem navdušenju nad bliščem tehnike pozabljamo na spoznanja vizionarjev o ogroženosti vsega živega od strupov lastnih bleščečih iznajdb.«

Nato je rekel, da je osveščanje o ogroženosti narave in človekovega okolja vendarle prišlo v zavest ljudi. Človek se je zgrozil in se znova, toda prvič zaskrbljeno, zazrl v naravo.

»Prav v tem osveščanju pa je poslanstvo in največja vrednost teh umetniških del. V spoznanju o nujnosti ravnotežja med človekom, okoljem in tehniko se pomen in poslanstvo predstavitve narave le še veča. Kiparstvo in slikarstvo nudita s sedanjimi sproščenimi tehnikami in materiali izredne možnosti umetniške izpovedi. Fotografija pa je najpopolnejši dokument prostora in časa ter zato najpopolnejši dokaz za stanje, saj izraža resnico. Lov z objektivom brez puške daje tudi možnost vključevanja v lovske organizacije širšemu krogu ljubiteljev narave, predvsem mladini. Nepozabne trenutke z lova zabeleži in ohrani kot enkratni prizor na filmskem traku, ki bi sicer kmalu zbledel v spominu posameznika, pa čeprav gre za najlepša in enkratna doživetja.«

Potem, ko je predstavil dejavnost Fotokino kluba Diane in povedal, da je ta klub že nekajkrat, sam ali s svojimi sekcijami, priredil fotografske

razstave, je za jubilej slovenske lovske organizacije dodal razstavi fotografije še razstavo likovnih in kiparskih del. O teh je povedal naslednje:

»Likovna dela, ki jih tukaj prikazujemo, niso ves umetnostni inventar na temo lov in divjad, ki je ohranjen na slovenskih tleh. Je le izbor nekaterih kvalitetnih del, ki so v posesti slovenskih muzejev, nekaterih delovnih organizacij in zasebnikov. Naša želja je bila, da razstavimo čimveč del slovenskih avtorjev, ki smo jim dali prednost. Zelo zgoščena predstavitev likovnih del na tej razstavi zahteva, da jo delimo nekako na tri dele: prikaz nekaterih kopij slovenskih fresk ter grafičnih listov tujega izvora za obdobje od 16. do 19. stoletja; zbirka oljnih slik od 17. do začetka 20. stoletja, ki so jedro razstave, vsekakor pa njen najkvalitetnejši del, in na sodobno umetnost, nekako od leta 1920 dalje.«

Potem je tovariš Škrk povedal nekaj misli o razvoju upodabljaljoče umetnosti, inspirirane od lova:

»V srednjeveškem stenskem slikarstvu, ki je bilo vezano pač na cerkev kot naročnika, so se lovske motivi in upodabljanje živali podrejeno skrivali v velike religiozne kompozicije. Kopije fresk iz Crngroba in Hrastovelj pa že govore, da je bil lov tudi na Slovenskem v srednjem veku zelo priljubljena zabava — seveda za privilegirani sloj.

V 17. in 18. stoletju so bile številne plemiške družine, ki so živele pri nas, skorajda edini naročniki slik z lovske tematiko. Slike so naročale pri potujočih slikarjih, ki jih je pot vodila skozi Slovenijo, včasih pa pri znanih mojstrih v tujih delavnicah. Kot del grajske opreme — kolikor se je ohranila — pa so prav te umetnine ostale priče takratnega načina življenja, povezovanja umetniških hotenj in zmogljivosti. Res, med temi deli vse do začetka 18. stoletja ne najdemo imena domačih slikarjev, a skupno z dragocenimi freskami tujih mojstrov po gradovih so del naše likovne zapuščine.

Prva dva domača slikarja sta Slovenjgradčana Franc Mihael in Janez Andrej Strauss, z

lovskima motivoma in vrsto odličnih tihožitij. Bogatejšje meščanstvo 19. stoletja je bilo v večini spet tujega rodu, a njihova naročniška moč dosti skromnejša kot v prejšnjem stoletju. Kabinetne podobe tihožitij so spadale v komplet meščanskih notranjščin in gradivo na razstavi nas sooča z vrsto tihožitij z lovsko tematiko.

Med domačimi slikarji naj opozorim na Langusovo podobo mladega Rudeža z lovsko puško in na Šubičovo sliko »Pred lovom«.

V 19. stoletju se je izredno razmahnila tudi grafična umetnost in obiskovalec razstave bo na samostojnih grafičnih listih in serijah grafik našel prenekatero, danes morda že manj znano nadrobnoost o takratnih načinih lova. Zelo zanimivi so grafični listi iz 17. in 19. stoletja, kjer je lov prikazan v kar najbolj odvrtni obliki; nehumane lovske naprave in pasti, lov, ki sploh ni lov, ampak le ubijanje. Pomembna je nadalje vrsta bakrotiskov s prizori o lovu na Cerkniškem jezeru, ki so del znane Steinbergove študije o Cerkniškem jezeru iz prve četrtine 18. stoletja. V preteklih desetletjih po letu 1900 je bil lov v umetnosti domena ozkega kroga ljudi, prav tako tudi motiv v prvih desetletjih našega stoletja. Šaljivo in domačnostno ter pravljico se je ob njem pomudil Maksim Gaspari; Veselova barvna paleta je živo oblikovala podobo divjega lovca; s karikaturu pa se je spomnil Finžgarja Hinko Smrekar.

Impresionisti in ekspresionisti v svoj opus niso zajeli lova. Prvi so bili bolj zavzeti s slikarsko-tehničnimi problemi, medtem ko so se drugi z jedkostjo in bolečino izpovedovali predvsem v socialni in družbeni kritiki. Del te razstave, predvsem iz zadnjega obdobja, predstavljajo tudi številna dela narave umetnikov.

Svoj govor je zaključil:

»Prepričan sem, da bo ta razstava — čeprav skromna, privlačna obiskovalcem, med njimi tudi umetnikom, ki bodo v njej lahko našli spodbude za nova ustvarjanja iz prirode, saj je narava s svo-

jim življenjem in svojimi oblikami neizčrpen vir navdiha, da umetniki v svoja dela lahko vtkejo svoje misli, vizije in spretnost ter jih tako oplemenitene ponudijo gledalcem.«

Vprašanja - odgovori

Lovski pripravnik in odstrel divjadi

Vprašanje:

Kako je treba tolmačiti drugo alineo 46. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi, ki se glasi »oseba, ki lovskega izpita nima, sme loviti le v spremstvu lovca, ki ima lovski izpit«, z ozirom na 44. člen zakona, ki pravi, da »lov divjadi obsega iskanje, zasledovanje, odstrel in odlov divjadi...«?

Konkretno vprašanje je: Ali ima lovski pripravnik, član LD, pravico po navedenih členih zakona odstreliti divjad, npr. srno, srnjaka, zajca, lisico itd., če je v spremstvu mentorja ali drugega lovca, ki ima lovski izpit?

Po sedanji praksi in mišljenju starejših članov LD lovski pripravnik nima pravice odstreliti divjadi, dokler ne opravi lovskega izpita. V pravilih in poslovniku LD oz. kakem drugem samoupravnem aktu LD pa to vprašanje ni omenjeno. Če je temu tako, potem pripravnik ne sme divjadi niti »iskati in zasledovati«, kar se od pripravnika zahteva, saj 44. člen zakona smiselno enači »iskanje in zasledovanje« z »odstrelom in odlovom«.

Navedeno vprašanje je verjetno aktualno tudi v drugih LD, zato prosim, da bi v Lovcu objavili avtentičen odgovor.

Janez Frelih,
član LD Logatec

Odgovor:

Določba 2. odstavka 46. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč je jasna:

— Kdor nima lovskega izpita, sme loviti le v spremstvu lovca, ki ima lovski izpit, kar pomeni, da zakon predpostavlja pravico lovca pripravnika, da lovi. Edina omejitev, ki jo postavlja zakon, je, da lovec pripravnik ne more izvajati lova sam ali v družbi z drugim pripravnikom oziroma s pripravniki.

Taka določba zakona izhaja očitno iz zahteve, da je treba lov izvajati na način, ki ustreza načelom gojitve, kar predpostavlja določeno strokovno znanje, ki ga navadno lovec-pripravnik še nima. Vsako drugačno omejevanje pravic članov-pripravnikov pri izvajanju lova po naši oceni ni v skladu z zakonom in pomeni samovoljno in neustrezno razlago njegovih določb.

Seveda je mogoče, da se zaradi razkoraka med odstrelom in številom članov v LD s sklepom skupščine oziroma s splošnim samoupravnim aktom (poslovníkom) LD uredi vrstni red članov pri odstrelu divjadi posameznih vrst, vendar tak sklep ne more povsem izključiti pripravnikov, ker to ne bi bilo v skladu niti z zakonom niti s smislom pripravništva, ki je v tem, da se pripravnik v pripravniški dobi pri udeleževanju v lovišču, ki obsega tudi ocenjevanje divjadi in lovnanje, praktično usposobi za delovanje v lovišču.

Peter Šuler, predsednik
pravno-statutarne komisije
LZS

Mladi pišejo

Na lovski razstavi

Bilo je letos v juniju. V ponedeljek zjutraj smo zvedeli, da si bomo ogledali lovsko razstavo v Desklah. Veselo smo vstopili v avtobus in v Desklah izstopili. Lepo nas je sprejel lovec — član lovske družine. Pospremil nas je do šole, kjer je bila razstava.

Šolski prostori so bili tokrat na voljo lovski družini. Sicer pa tudi razstava ljudi poučuje in vzgaja. Na razstavi zveš marsikaj o divjih živalih. Lovci, ki nas je spremljal, nam je ob nagačenih živalih pripovedoval, kako ta in ona vrsta živi, kako se razmnožuje, kako se hrani itd. Pripovedoval nam je tudi, kako lovci skrbijo za divjad, zlasti pozimi, ko jo krmijo. Seveda je tudi pripovedoval, kako lovijo razne živali.

Razstavljeno je bilo tudi lovsko orožje. Med drugim smo videli puško, ki je stara nad sto let ter predstavlja veliko redkost in vrednost.

Največ občudovalcev pa je imel nagačen medved, ki so ga ustrelili v bližini Deskel. Med trofejami sta bili tudi dve z bronasto medaljo. To je vsekakor veliko priznanje divjadi in lovcev.

Lovski družini Deskle se zahvaljujemo, da nam je omogočila videti njeno zanimivo in poučno razstavo.

Učenci osnovne šole
v Kanalu

Jubilanti

Oton Brezovšek je 16. novembra 1976 dopolnil 60 let svojega življenja. Doma je iz Orehove vasi pod Pohorjem. Okupator ga je izselil v Srbijo, kjer se je vključil v NOV. Po osvoboditvi se je vrnil kot oficir JLA. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena LD Košaki, katere starešina je jubilar že nad 30 let, po stažu gotovo eden najstarejših starešin v Sloveniji. Njegova velika zasluga je, da je LD I. 1968 začela graditi svoj lovski dom, ki ga je uspešno dogradila l. 1972. Takrat je tudi razvila svoj lovski prapor.

Oton pa je aktiven tudi v družbenopolitičnem življenju. Opravljal je različne funkcije v občinskem, krajnem in republiškem merilu. Še posebej

Jože Draksler

Ada Ostreljč

no pa ga poznajo turistične organizacije širom po Sloveniji in Jugoslaviji.

Za svoje delo je prejel številna odlikovanja in priznanja, izmed katerih naj omenimo le lovsko: diploma in plaketa LD Košaki, znak za zasluge in red za zasluge III. stopnje, ki mu jih je podelila LZS.

Želimo mu še veliko zdravja, mirno roko in bistro oko ter da bi med nami slavil še veliko jubilejev.

Člani LD Košaki — M. F.

Jože Draksler iz Hrastnika je 19. 3. 1977 praznoval svoj 70. rojstni dan. Kot železniški strojevodja je velikokrat prepotoval vso Jugoslavijo, kot lovec od leta 1932 pa je lovil v raznih krajih Slovenije in bil celo član Lov. društva Travnik v BiH. Član LD Dol je vse od njene ustanovitve, kjer je bil 6 let blagajnik, 4 leta član nadzor. odbora in 2

leti član disc. razsodišča II. stopnje trboveljske LZ.

Da je Jože res velik lovec, se prepričaš, če vstopiš v njegovo hišo, ki je kot lovski muzej polna najrazličnejših trofejev.

Jože pa ni samo lovec. Jeseni 1942 je začel delovati v NOB in bil pozneje borec NOV vse do osvoboditve.

Poštenemu lovcu in gojitelju divjadi k jubileju iskreno čestitamo, z željo, da bi se še dolgo srečevali na lovskih stezah.

LD Dol pri Hrastniku

Anton Višnikar — rojen v Brezovem — je 30. 6. 1977 praznoval svoj 70-letni življenjski jubilej. Kot sin kmečkih staršev je že v rani mladosti vzljubil naravo z vsemi njenimi lepotami, še posebno pa, ko je kot mladenič ogledil po gabrovških gozdovih. V lovske vrste je stopil leta 1932, pri lovozakupniku Borštarnju v Gabrovki. Med drugo

svetovno vojno je bil dolgo interniran v Italiji. Po osvoboditvi je bil med ustanovnimi člani LD Gabrovka, bil 3 leta njen gospodar in nato 18 let predsednik Med svojimi lovskimi tovariši je zelo priljubljen, saj je bil in je še vedno pripravljen prijeti za vsako delo. Kot napredno usmerjen lovec-strokovnjak je bil dober mentor mlajšim lovskim tovarišem. Je velik ljubitelj lovskih psov, še posebno so mu pri srcu istrjanci.

Tovarišu Višnikarju naše iskrene čestitke in še veliko let — dober pogled!

Člani LD Gabrovka

Ada Ostreljč je 21. junija 1977 praznovala svoj 60. rojstni dan in 12-letnico članstva v lovski organizaciji. Vzorna članica upravnega odbora in blagajničarka naše LD je bila tri mandatne dobe, skupaj 6 let.

Lovski blagor ima večkrat pri lovu na srnjaka in zajca. Preglavice ji delajo le lisice.

Draga naša tovarišica, želimo ti še veliko let zdravja osebnega zadovoljstva in — dober pogled!

Člani LD Vojnik

Matevž Kadunc — rojen v kmečki družini, je 22. 9. 1977 praznoval svojo 80-letnico. Njegova življenjska pot je bila težka, saj je bil že s 17. letom vpoklican v vojsko. Bil je na soški fronti in v Galiciji, kjer je bil tudi težko ranjen. Po prvi svetovni vojni se je vključil v lovstvo in bil zaprisežen lovski čuvaj za tri občine.

V času druge svetovne vojne se je takoj vključil v borbo proti okupatorju. Leta 1943 je bil aretiran in konec vojne je dočakal v Dachauu.

Po vojni leta 1946 je ustanovil LD Motnik in v njej vse do danes aktivno deloval. Dolžnost predsednika je opravljal 21 let. Zaradi svojega nesebičnega dela, poznavanja lovstva in velike ljubeznosti do divjadi ga lovci visoko cenimo. Sedaj je častni predsednik LD.

Kot logar je imel priložnost do podrobnosti spoznati lovišče in njegovo življenjsko združbo. Svoje znanje in bogate izkušnje uspešno prenaša na mlajši rod.

Za njegovo požrtvovalno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za zasluge in z redom II. stopnje.

Kadunčevemu očetu iskreno čestitamo k njegovemu jubileju in mu želimo še veliko zdravih let in dober pogled.

Člani LD Motnik — J. M.

Jože Ogrinc je 20. 3. 1977 praznoval svoj 75. rojstni dan. V lovski bratovščini se udeležuje že prek 50 let. Je ustanovni član LD Rakitna in njen prvi starešina, potem tajnik, član nadzornega odbora, član disciplinskega razsodišča in nazadnje ponovno predsednik LD. S posebnim veseljem je sodeloval kot sodnik in krstitelj na lovskih krstih. Njegova šegavost bo marsikomu ostala še dolgo v spominu.

Razgledanemu, upoštevanemu in spoštovanemu lovskemu tovarišu ob življenjskem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo obilo lovskih užitkov še dolgo vrsto let.

Lovski prijatelji — S. N.

Lovska organizacija

Naročniki na knjige Zlatorogove knjižnice

Z ozirom na pisma z očitki o nepravilnosti in nedemokraciji postopka na 3. seji skupščine LZS pri sprejemu sklepa o obvezni naročnini vseh članov LD na Zlatorogovo knjižnico je skupščina LZS o tem vprašanju ponovno razpravljala in sklepala na 4. seji, 10. sept. 1977.

Delegati so ugotovili, da je bil na 3. seji predlog o obvezni naročnini na Zlatorogovo knjižnico podan nepo-

Anton Višnikar

Matevž Kadunc

sredno, sprejet soglasno in zato ocenjen kot izraz želje in hotenja vseh zvez lov. družin, lov. družin oziroma njihovih članov.

Delegati večine zvez lovskih družin so poročali, da je ta sklep na njihovem območju dobil polno podporo oziroma da so sklep o obvezni naročnini na knjige Zlatorogove knjižnice na njihovem območju sprejeli že prej in ga tudi izvajajo. Kljub temu pa je skupščina LZS na 4. seji sklenila, da naj lovske družine, ki sklep 3. seje skupščine LZS zavračajo, razpravljajo o naročnini na knjižnico in naj se obvezno do 31. 12. 1977 izrečejo prek svoje ZLD. Ko pa LD sprejme sklep, je obvezen za vse njene člane. Po mnenju skupščine LZS so lahko izjeme le člani LD, ki živijo v skupnem gospodinjstvu — razen enega — in morebiti še častni člani LD. V socialno utemeljenih primerih pa naj bi članom del sredstev prispevala LD. Vsaka LD naj bi tudi mislila na potrebe svojih novih članov v naslednjih letih in se že sedaj naročila na nekaj dodatnih izvodov vsake knjige.

Knjige Zlatorogove knjižnice imajo nesporno svojo zelo koristno vlogo. Za znižanje cene knjigam pa je pomembna tudi solidarnost članov lovske organizacije, kajti visoka naklada pomeni posamezni knjigi nižjo ceno. Dokaz temu sta obe knjigi v tem lovskem letu — Zelene stečine (št. 8) in Gams (št. 9), ki izide v prvem četrtletju 1978. Obe knjigi skupaj staneta naročnika na knjižnico le 100 din, kar je slaba tretjina cene podobnim knjigam v prosti prodaji.

Predsedstvo skupščine LZS

Knjiga »Tito i lov« ter stenski koledar

Lovske družine in posamezne lovce obveščamo, da je Lovsko društvo Beograd v sodelovanju z NIG »Zadružna štampa« v Zagrebu izdalo luksuzno opremljeno in vsebinsko zanimivo publikacijo TITO I LOV, v formatu 25 × 35 cm, ki vsebuje 16

Predsednik skupščine ZLD Celje, Zvone Vidic, odpira slavnostno sejo, 21. 5. 1977

strani teksta in prav toliko strani pretežno barvnih fotografij o Titovem lovskem udejstvovanju. Knjigi je priložen tudi stenski koledar 1978 (35 × 50 cm) z barvnimi posnetki divjadi.

Knjiga in koledar skupaj staneta 200 din. Oboje — knjigo in koledar — lahko naročite in hkrati vplačate na: Beogradsko lovačko društvo, Alekse Nenadovića 19, Beograd.

Žiro račun: 60803-678-5402.

Uredništvo

Vračilo deležev — bivšim članom Lovske zadruge

Na 4. seji skupščine LZS, 10. 9. 1977, so delegati obravnavali tudi predlog delavskega sveta TOZD Lovac — Gruda, Ljubljana (bivše Lovske zadruge), da se lovski organizaciji vrnejo deleži, ki so jih vplačali takratni člani lovskih družin.

Skupščina LZS se strinja, da zaradi težavnosti izvedbe vrati deležev posameznikom skupna sredstva v višini 48 662 din prevzame Lovska

zveza Slovenije za financiranje nadaljnjih del v Slovenskem lovskem muzeju v Bistri. Ta predlog je vsebovalo tudi gradivo za 4. sejo skupščine LZS, ki je bilo razposlano v razpravo tudi vsem lovskim družinam, vendar skupščina LZS na ta predlog ni dobila pripomb ali drugega predloga.

Ker pa gre za združena sredstva lovcev posameznikov, le-te o tem predlogu še posebej obveščamo prek našega glasila.

Morebiten zahtevek za izplačilo posameznega deleža naj vsak posameznik s potrdilom o vplačilu deleža naslovi na LZS najkasneje do 31. 12. 1977, v nasprotnem primeru bomo smatrali, da kot vplačnik soglaša z uporabo njegovega deleža za Slovenski lovski muzej.

Predsedstvo skupščine LZS

Trideset let ZLD Celje

V letu Titovih in partijskih jubilejev slavimo slovenski lovci uspehe, ki smo jih dosegli v 70 letih. ZLD Celje pa je

proslavila tudi 30 let svojega organiziranega dela.

Rojstni dan celjske zveze je 30. 11. 1946. Takrat je bil ustanovljen Okrajni lovski svet za okraj Celje. Delo v lovskih organizacijah je potekalo po programih petletk, kar je bil za takratne razmere velik napredek v razvoju lovstva. Po razformiranju šoštanjskega in poljčanskega okraja so bila celjski zvezi priključena tudi lovišča teh okrajev, čeprav ne v celoti. Meje zveze se od l. 1955 niso bistveno spremenile. Lovska organizacija je v 30 letih doživela več sprememb in reform, skladno z družbenim razvojem. Tudi vodstva so se menjavala. Smer delovanja pa je ostala nespremenjena, to je, nuditi vsestransko pomoč osnovnim nosilcem lovstva — lovskim družinam. To je pa organom celjske zveze tudi uspevalo, kajti doseženi so bili uspehi na vseh področjih. Velik poudarek je bil na pravilni usmerjenosti lovske organizacije in na prilagajanju spreminjajočim se zakonskim določbam. Težišče dela je bilo in je še usmerjeno na gojitev divjadi po sodobnih gojitvenih načelih. Poleg izvajanja običajnih gojitvenih

ukrepov smo naseljevali tudi divjad novih vrst, predvsem pa tisto, katere stalež je bil ogrožen.

Po 30 letih lahko ugotovimo, da so naši predniki pravilno začrtali gojitvene smernice, da imamo lovišča lepo urejena, z vsemi gojitvenimi napravami, predvsem pa bogata domače in tudi neavtohtone divjadi.

Uspehi so vidni v loviščih, zato so bile tudi glavne proslave po lov. družinah. Nekatere družine so te jubileje proslavile z delom, druge zopet s slavnostnimi sejami, raznimi prireditvami in podobno. Zaključek teh proslav pa je bil maja v Celju. Priredili smo kinološki dan (14. 5.), strelsko tekmovanje (15. 5.) in slavnostno sejo skupščine ZLD Celje. Ob tej priložnosti je ZLD Celje izdala posebno spominsko značko in almanah, v katerem je predstavljenih vseh 48 LD našega področja. Za uspehe v lovstvu je celjska zveza prejela najvišje odlikovanje Lovske zveze Slovenije — red I. stopnje. Napor naših predhodnikov, vloženi v lovstvo na Celjskem, in prejeto odli-

kovanje nas obvezujejo, da bomo z uspešnim delom nadaljevali.

M. F.

LD Šmarje — 30 let

LD Šmarje pri Jelšah je priredila 3. 7. 1977, ob 30-letnici svojega obstoja — pod pokroviteljstvom Obč. konference SZDL ter ob sodelovanju KO ZB NOV in narodne zaščite KS Šmarje pri Jelšah, v počastitev partijskih jubilejev in tovariša Tita, v počastitev Dneva borca in 70-letnice slovenskega lovstva — medobčinsko lovsko strelsko tekmovanje na umetne golobe v parku Jelšingrada v Šmarju pri Jelšah.

Slavnostni govornik je bil Avgust Anderluh, starešina LD, ki je uvodoma pozdravil predsednika OK SZDL Jožeta Unferdorbeno, kot predstavnika pokrovitelja, dalje predstavnike občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, podjetij in ustanov, pobratene LD Kočevje, strelske ekipe lovskih družin, mladinsko organizacijo in druge na-

vzoče. Nadalje je orisal delovanje LD v 30 letih. Dotaknil se je grozot zadnje vojne in slavne preteklosti partizanske NOV, pomembnosti SLO in družbene samozaščite, kjer imajo važno vlogo tudi lovci. Proslavo je popestril nastop pevskega zbora KUD »Anton Aškerc« Šmarje, ansambel Franca Lesjaka iz Rogaške Slatine pa je zabaval udeležence prireditve pozno v noč.

Najboljše strelske ekipe:

1. LD Log, prejela prehodni pokal in diplomu,
2. LD Kozje, spominski pokal in diplomu,
3. LD Šmarje pri Jelšah, pokal in diplomu.

Najboljša strelca posameznika:

1. Franc Kramarič, LD Polzela, prejel pokal odličnega strelca z diplomu,
2. Dane Krofl, LD Kozje, plaketo in diplomu.

A. A.

Strelstvo v ZLD Idrija

Lovci oziroma lovske družine, včlanjene v ZLD Idrija, že nad 10 let posvečajo precej pozornosti strelstvu — lovec mora namreč biti dober strelec, kar je pomembno tudi z vidika SLO.

Vsako leto organiziramo najprej izbirno tekmovanje v vsaki LD, potem je prvenstvo ZLD Idrija v streljanju z MK puško na tarčo »srnjak« in končno še tekmovanje za Poljančev memorial, ki ga že nekaj let organizira LD Idrija na Vojskem (vasica je poznana iz NOB).

Organizator prvenstva ZLD Idrija 1977 je bila LD Porezen. Tekmovanje je bilo 12. junija blizu Cerkna. Na strelišču se je zbralo 11 ekip in precej posameznikov.

Najboljše ekipe:

1. LD Idrija, 306 krogov, osvojila prehodni pokal,
2. LD Javornik, 277 krogov,
3. LD Dole, 274 krogov.

Najboljši posamezniki:

1. Jože Kenda — LD Porezen, 85 krogov,
2. Ivan Jereb — LD Dole, 80 krogov,

3. Rajko Likar — LD Idrija, 80 krogov.

Od 91 tekmovalcev jih je 34 izpolnilo pogoj in prejelo znak odličnega strelca: prvi trije zlati, 11 srebrni in 20 bronasti znak.

LD Idrija je 26. junija priredila tekmovanje — Poljančev memorial. Na strelišču blizu lovske koče na Vojskem se je zbralo 70 tekmovalcev. Deset ekip se je borilo za prehodni pokal, posamezniki za značke odličnega strelca, pripravniki pa so se trudili, da bi si pristreljali s samoupravnim sporazumom predpisanih 50 krogov in s tem podpis referenta v pripraviški dnevnik.

Najboljše ekipe:

1. LD Jelenk, 311 krogov,
2. LD Javornik, 305 krogov,
3. LD Dole, 304 kroge.

Najboljši posamezniki:

1. Pavel Jereb — LD Dole, 89 krogov,
2. M. Gruden — LD Porezen, 85 krogov,
3. Lado Burnik — LD Jelenk, 82 krogov.

Zlati znak odličnega strelca so si priborili 4 lovci, srebrni 16 in bronasti 17.

Na obeh tekmovanjih sva sodila strelska sodnika: Pavel Jereb in podpisani.

Z veseljem ugotavljamo, da je v kvaliteti streljanja napravljen velik korak naprej. Naša najboljša ekipa bi bila npr. z rezultatom izpred 10 let letos na lestvici v zadnji tretjini.

Rudolf Franc

LD Petišovci, na »golobe« in »srnjaka«

Že nekaj let člani LD Petišovci, v lendavski občini, prirejajo v okviru svoje LD tekmovanja v streljanju s šibrenico in z MK puško — na umetne golobe in v tarčo »srnjak«. Takšno tekmovanje je bilo tudi majske nedelje letos. Za prvih 5 mest so bile pripravljene praktične nagrade, ki so jih po vrstnem redu dosegli:

1. Božo Šašič, starešina LD;
2. ing. Vladimir Škerget;
3. Jože Nemet; 4. Tone Slavinec; 5. Ladislav Kepe.

T. Slavinec

Najboljša v Šmarju pri Jelšah je bila strelska ekipa LD Log, osvojila je prehodni pokal

Razstava trofej ZLD Kočevje

Na dan letošnjega srečanja lovskih pevskih zborov, 11. junija v Ribnici, je bila v dvorani Druženega centra v Dolenji vasi odprta tudi razstava lovskih trofej divjadi, uplenjene v letu 1976/77 na območju lovskih družin ZLD Kočevje in gojitvenega lovišča LZS »Žitna gora«.

Tovrstna razstava je bila v okviru ZLD Kočevje že četrto leto zapored. Gostitelj letošnje razstave je bila LD Dolenja vas, ki se je pri tem zelo potrudila, saj je bila razstava posvečena tudi letošnjim jubilejem maršala Tita, zveze komunistov in 70-letnici slovenske lovske organizacije. Razstavo je popestrila tudi izjemna zbirka znamk z motivi divjadi, ki jo je posodil Andrej Arko iz Kočevja, in pa izdelki tekstilne tovarne iz Jurjevice pri Ribnici, ki je sicer TOZD tovarne Sukno v Zapužah na Gorenjskem. Razstava je bila namenjena predvsem lovcem, ki ob pregledu trofej uspešno izpopolnjujejo svoje znanje.

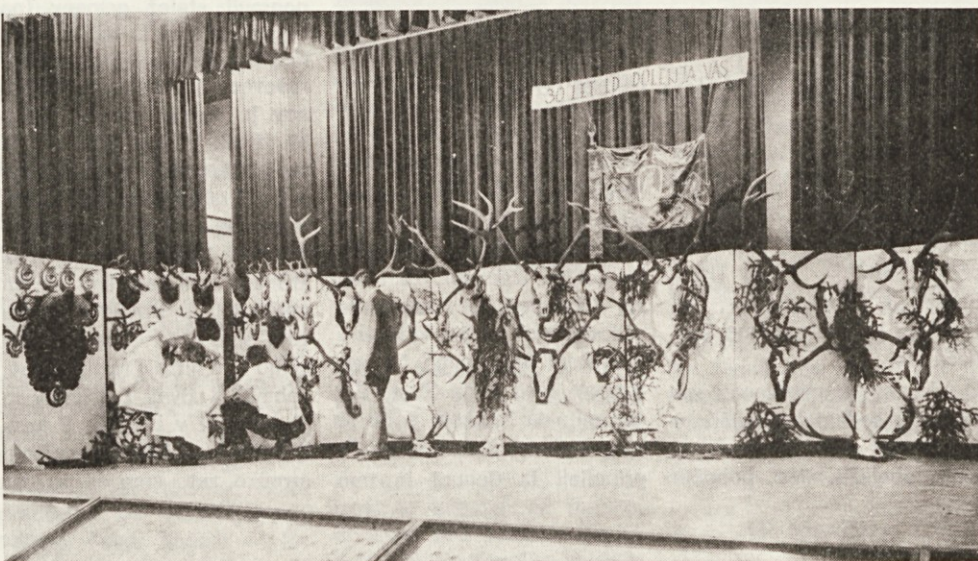
V posebnem delu je diorama predstavljala vso divjad naših gozdov, kar je zbuvalo zanimanje ljubiteljev narave, še posebno mladine.

Splošna ocena je, da je razstava po namenu in številu obiskovalcev prav dobro uspela. Pogrešali pa smo udeležbo lovišča »MEDVED« iz Kočevja in pa lovišča posestva »Snežnik« iz Kočevske Reke, kar bi vsekakor prispevalo k celovitosti prireditve.

B. Krže

LD Loka v Beli krajini v lov. letu 1976/77

Podatki o odstrelu v preteklih nekaj letih potrjujejo, da se je številčnost velike divjadi močno povečala. Če se povrnemo le kratkih deset let nazaj, je bila uplenitev jelena ali košute prava senzacija. Ljudje so občudovali žival in lovca, ki jo je ustrelil. Takega občudovanja pa bo kmalu deležen nekdanji tako številno zastopan poljski

Z razstave trofej, ki jo je pripravila ZLD Kočevje junija letos v Dolenji vasi Foto D. Mohar

zajec, če bo še nadalje tako hitro upadal njegov stalež. Tudi poskusi večletnega vlaganja te divjadi stanja niso izboljšali. V pretekli lovni sezoni je bilo namreč odstreljenih le še 8 dolgouhcev, medtem ko pred desetimi in več leti v eni lovni sezoni po 150 do 200.

V pretekli lovni sezoni je bilo še odstreljenih: 2 medveda, 15 jelenjadi, 6 prašičev, 28 srnjadi, 15 rac, 1 volkulja in 15 lisic.

Ker se struktura divjadi veča v korist velike divjadi, je LD začela s krmljenjem velike divjadi. Lani in v tem letu so člani zorali na primernih košenicah več njiv, kjer so posejali repo in kolerabo. Za

krmljenje pozimi so pripravili 2 tona sena, očistili so kaluže in nekatere poglobili. Mrhovišče za medvede redno zalagajo, zadnji čas predvsem s koruzo, ki so jo v ta namen nabavili večjo količino. S koruzo so začeli tudi krmiti divje prašiče na več mestih. V preteklem letu je LD izvedla 4 delovne akcije, 7 skupnih lovov in vrtno veselico. Po poročilu blagajnika je stanje blagajne LD nadvse zadovoljivo in ugodnejše kot kdajkoli prej. Seveda je takšen rezultat treba pripisati tudi odstrelu medveda, ki ga je v lovišču LD Loka uplenil inozemski lovski gost.

Franc Klevišar

LD »Udenboršt«

Letos praznuje LD »Udenboršt«, kot mnoge druge lov. družine, 30-letnico svojega obstoja, 40 letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, 40-letnico ustanovnega kongresa KPS na Čebinah, 85. rojstni dan maršala Tita in 70-letnico slovenske lovske organizacije. Proslavljanje pa je predvsem delovnega značaja v obliki raznih dodatnih delovnih akcij, ki so usmerjene v varstvo narave, ureditev lovišča in vzgojo članstva. Lovišče LD »Udenboršt« se razteza od Kranja do vrha Kriške gore (1582 m) in meri v celoti 4180 ha. V osrčju lovišča je strnjen gozdni kom-

Muflon s pobočja Kriške gore, lovišče LD »Udenboršt«

pleks Udin boršt. Ime je nastalo po nekdanjih lastnikih, ki so bili vojvode, zato Vojvodin boršt — sedaj Udinboršt oz. »Udenboršt«, po katerem je povzela ime tudi naša LD.

O delovanju partizanov na območju sedanjega lovišča v času NOB priča 24 spominskih obeležij. Na pobočju

Kriške gore leži partizanska vasica Gozd, ki je bila l. 1942 požgana do zadnje hiše, prebivalci pa izseljeni; za Savo pri Okroglem je znamenita »Okrogelska jama«, kjer je v junaškem boju padlo 13 partizanov, med njimi Stane Žagar ml.; na Kriškem polju je spomenik 21 talcem, ki so jih pripeljali iz Begunj in tam

ustrelili; nad vasjo Križe, na »Čevdercah«, je vzdana plošča v spomin na ustanovitev prve tržiške partizanske čete; v Strahinju je spomenik partizanom, ki so padli v borbi z nadštevilnimi okupatorskimi silami v samem središču Udin boršta. Na »Cegelnici« pri Naklem je spominsko obeležje, kjer je bila ustanovljena 1. kranjska partizanska četa, v Naklem pa centralni spomenik vsem padlim borcem in aktivistom tega območja. To pa so le nekateri najpomembnejši spomeniki. Lovišče je delno nižinsko (Kranjsko polje, Naklansko polje), delno pa srednjegorsko. Glavna divjad je srnjad, zadnja leta pa se je izredno popravil stalež gamsov (na 40) in jelenjadi. Na robovih Kriške gore so dobra rastišča ruševcev. In kolonija muflonov je narasla že na okrog 60 živali. V letu 1965 se je na južni predel Kriške gore priselil iz gojitvenega lovišča »Kozorog« tropič 5 ali 6 živali. Brž jim je LD pripravila krmišče, na katerega so se mufloni takoj privadili. V letu 1971 smo z namenom, da kolonijo čim hitreje razmnožimo, nabavili 4 živali z Brionov in jih spustili v lovišče. S krmljenjem smo imeli precejšnje stroške, zato smo se po par

letih odločili in dali zrele ovne za odstrel inozemskim lovskim gostom. Sedaj že gospodarimo s populacijo muflonov v sodelovanju s sedanjimi LD.

Kakovost muflonov je izredna, saj je že dala vrsto bronastih, srebrnih in celo zlatih medalj (najbolje ocenjeni rogovi na mednarodni razstavi v Udinah z 213,60 točke).

Za krmljenje muflonov zadoštuje eno, številčnosti populacije ustrezno krmišče, do katerega je možen dovoz krmel. Semkaj prihajajo pozimi vsak dan prav vsi mufloni kolonije, ponoči pa še okoliška srnjad. Krmišče smo zgradili nad vasjo Zg. Veterano. V krmišče lahko spravimo do 1000 kg sena, 1000 kg kormuze v storžih ter ca. 500 kg kostanja ali želoda. To vse pa je tudi potrebno, da se prek zime prehrani okrog 50 živali.

Tudi divji prašiči so v našem lovišču stalna divjad, ne v sicer velikem številu. Zanje smo uredili v odročnem predelu lovišča ob Savi, kjer je zadosti nepretrdnih in deloma močvirnih goščav, krmno njivo in krmišče, ki ga zalagamo skozi vse leto. Tu je možno opazovati to izredno plaho in previdno divjad. Pazimo, da pri odstreli ne pride do pomote, ker vodeče svinje uživajo polno zaščito.

Že pred leti smo si tudi uredili svoj lastni račnik za razplod mlakaric. V idilčni močvirni dolinici, blizu vasi Tenežiš, smo zajezili potoček in napravili umetno jezerce oziroma mlako. Zraven smo zgradili še brunarico za krmo in za bivanje dežurnega čuvaja, zlasti ob času gnezdenja. Vse skupaj ca. 1/2 ha smo ogradili z žično mrežo. Race so se hitro navadile na mlako; odletijo le za krajši čas, a se spet vrnejo. Letni prirastek ca. 200 račk pa je le tako velik, da se jih vedno nekaj preseli k okoliškim odprtim vodam, kjer so se včasih zadrževale le ob hujših zimah. Tam pa izvajamo nanje tudi lov.

Letno vložimo v lovišče tudi 100 do 150 mladih fazanov. Zgradili smo tudi lastno voljro, kjer zadržimo kupljene fazane-kebčke še par tednov, da se čim bolj aklimatizirajo in navadijo na naravno hrano.

Muflonja krmilnica in hkrati skladišče za hrano v lovišču LD »Udenboršt« Foto R. Marenčič

Prek zime zadržimo v voljeri 30 do 40 fazank, ki jih spuštimo v lovišče spomladi. Tudi za jelenjad smo v Udin borštu postavili krmišče, združeno z visoko opazovalnico, in zraven shrambo za seno, kostanj, želod, repo, peso.

Prehrambeni pogoji za divjad se z ozirom na intenzivno gošpodarjenje z gozdovi in s poljskimi površinami zmeraj bolj slabšajo. Zato lovci skrbimo, kjeroli je le mogoče in imamo pristanek gozdarjev oz. kmetovalcev, za pašne površine, katere očiščujemo nekoristne podrasti, jih gnojimo in po potrebi zasejemo. Seveda se vse to ne naredi samo od sebe. LD sicer šteje danes že prek 70 članov, a je bilo kljub temu treba slehernemu članu pljuniti v roke, da delo ni zastajalo za planom. Če ni bilo letno zadosti 30 obveznih delovnih ur na posameznika, smo jih pa izglasovali 40. Le člani nad 70 let starosti so dela oproščeni. Prihajajo pa prav tako na delovne akcije in skrbe, da ni lakote in žeje. Le izjemni so primeri, da član ne opravi predpisanih delovnih ur, nasprotno pa je dosti članov, ki normo presežejo. Vse to pa je tudi v skladu z novim lovskim zakonom, ki nalaga lovcem predvsem gojitev in varstvo divjadi, šele nato dovoljuje lov v prvotnem pomenu.

LZS je odlikovala LD »Udenboršt« z redom II. stopnje. Odlikovanje ji je izročil predsednik IO LZS Rado Pehaček na proslavi 30-letnice ZLD Gorenjske v Kranju, 14. 10. 1977.

Rajko Marenčič

V spomin

Antona Škrjanca, častnega člana LD Taborska jama, smo spremili na zadnji poti 26. 3. 1977, v 66. letu njegove starosti. Rodil se je v siromašni kmečki družini,

kjer je bilo devet otrok. V času okupacije so ga Italijani internirali. Po kapitulaciji Italije se je vrnil s Sicilije in se vključil v NOV. Svobodo je dočkal kot komandir čete v Cankarjevi brigadi.

Šele po osvoboditvi se mu je izpolnila želja, da je postal lovec. Varstvo in gojitev divjadi, široka kultura duha in srca ter lovska pravičnost so krasili njegovo lovsko življenje. Blizu deset let je bil član uprav. Odбора naše LD. Bil nam je vzornik v ljubezni do narave in divjadi. LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge.

Zvoki lovskega roga, salve iz lovskih pušk in zelene vejice v njegov grob so mu bile zadnji izraz našega spoštovanja.

LD Taborska jama — J. S.

Karlu Jugu je neizprosna smrt 9. 6. 1977 pretrgala nit življenja. Rojen je bil v napredni obrtniški družini v Murski Soboti. Izučil se je kleparske obrti pri svojem očetu in po njegovi smrti vodil delavnico. Po osvoboditvi je postal prvi predsednik ObLO Murska Soba. Povsod je bil aktiven in dober organizator, zato je dobil številna odlikovanja.

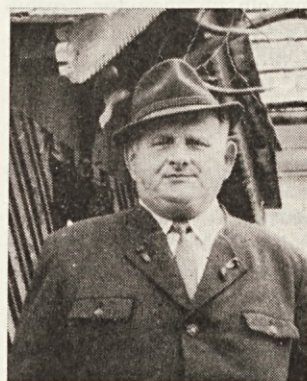
Bil pa je tudi gasilec, ribič, predvsem pa velik ljubitelj narave, čuvar divjadi — lovec. S pomočjo izkušenj, ki si jih je pridobil kot napreden slovenski lovec že v predvojni Jugoslaviji, in prirojenih organizacijskih sposobnosti je postal po osvoboditvi eden najuspešnejših organizatorjev prekmurskega lovstva po sodobnih načelih. Bil je ustanovni član LD Mlajtinci in LD Ivanovci, v obeh LD aktiven vse do svoje smrti.

Od leta 1947 do 1955 je bil predsednik lovske zveze v Murski Soboti. Več let je bil starešina LD Mlajtinci in skraj stalno član njenega UO. Za uspešno delo ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za zasluge in z redom II. stopnje.

Njegovi tovariši se zavedamo velike vrzeli, ki je nastala z njegovo smrtjo in lovci LD Mlajtinci smo ponosni, da je bil naš član. Njegov lik bo ostal še dolgo med nami.

Karel Jug

Konrad Prekoršek

Hvala ti, dragi Karči, za tvoje veliko delo, ki si ga prispeval za napredek našega lovstva! Od njega smo se poslovali številni lovci vseh štirih pomurskih občin. Po starem lovskem običaju so jeknile lovske puške in številne zelene vejice so zasule njegov grob — kot zadnji lovski pozdrav.

LD Mlajtinci,
ZLD Prekmurje

Martin Zadobovšek — Stojčev ata — je za vedno odšel iz vrst zelene bratovščine 13. 8. 1977, v 82. letu starosti.

Kot napreden kmet, poln neizmerne ljubezni do narave, je živel pod zelenim Javorjem, našim najlepšim lovskim revirjem. Po končani fašistični moriji, ko so naši svobodni gozdovi znova prijetno zašumeli, je bil med ustanovitelji naše LD in nato nad 20 let delaven član uprav. odbora. Zato njegove prostore krasijo številna priznanja. LD pa ga

je imenovala tudi za svojega častnega člana. Veliko osirotele srnjadi je našlo skrbnika na njegovi domačiji, zrejal pa je tudi fazane in jih spuščal v lovišče, ne da bi zato zahteval plačilo. Solovcem je bil svetel zgled, kako mora biti lovec v prvi vrsti varuh in zaščitnik divjadi.

V svoji oporoki tudi ni pozabil na svojo lovsko družino, ki se je zaobljubila, da bo vsako jesen obiskala njegov grob in z zvoki iz lovskega roga počastila njegov spomin. Na zadnji poti mu je poleg množice Trboveljčanov izkazalo zadnjo čast tudi 7 lovskeških praporov in blizu sto lovcev v krojih.

LD Trbovlje — I. R.

Konrada Prekorška smo pokopali z lovskimi častmi 9. avgusta 1977, ob udeležbi domačih lovcev ter zastopnikov lov. družin Dobrna, Vitanje, Slov. Konjice, Dramlje in

Martin Zadobovšek

Karel Črnčec

mnogih občanov ter družbenopolitičnih predstavnikov. Konrad je za vedno odšel v 71. letu starosti.

Že od leta 1941 je deloval v OF. Zaradi izdajstva je bil zaprt v celjskem Starem piskru, pozneje pa v Mauthausu.

Rojen je bil v Višnji vasi in po poklicu kmet. Organiziran lovec je bil od leta 1938. Po osvoboditvi je bil med ustanovnimi člani LD Vojnik, njen gospodar 6 let, starešina 2 leti in predsednik NO 4 leta. Kot kinolog se je izkazal pri vzreji koker španjelov.

Za prizadevno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za zasluge.

Dragi Radek, naj ti bo lahka slovenska zemlja, za katero si veliko žrtvoval.

Člani LD Vojnik — F. K.

Karel Črnčec. — Za vedno smo se poslovili od njega 26. 6. 1977, v 76. letu njegove starosti. Že s 23 leti je postal gojitelj divjadi, takrat kot zakupnik lovišča. Z željo po širšem strokovnem znanju je že leta 1929 opravil lovsko-čuvajski izpit in bil potem poklicni lovec pri zakupnikih vse do vojne. Leta 1945 je bil med graditelji temeljev LD Jurovski dol v Slov. goricah, kasneje pa dolgoletni član njenega uprav. ali nadzor. odbora.

Njegove kreposti so bile: redkobesednost, skromnost in prijateljstvo do vsakega, ki je imel rad naravo in divje živali. Hvala ti, dragi Karel, za ves tvoj trud, posvečen lovstvu!

LD Jurovski dol

Jože Tihiy. — Številni Mariborčani in lovci iz raznih LD so se 27. 3. 1977 poslovili od njega na pobreškem pokopališču. Rojen je bil 6. oktobra 1892 v Pragi. Po 1. svetovni vojni se je zaposlil kot elektrotehnik v elektrarni v Brežicah. Takrat je tudi postal član zelene bratovščine. Pozneje je v Mariboru ustanovil vzorno elektro-delavnico, kjer se je pod njegovim vodstvom izučilo mnogo strokovnjakov. Kljub obilnemu po-

klicnemu delu pa je vseskozi deloval tudi v lovstvu in kinologiji.

Med drugo vojno je okusil strahote Dachaua, od koder se je vrnil po osvoboditvi. Na njegovo pobudo se je ustanovila LD Krčevina, katere starešina je bil Jože. Pozneje se je ta LD združila z LD Košaki, v kateri je nad 10 let sodeloval kot član UO. LZS ga je odlikovala z znakom za zasluge.

Njegov lov se je torej končal v letu, ko slovenski lovci praznujejo 70-letnico svoje organizacije. Počivaj mirno in blagor naj ti bo v večnih loviščih!

LD Košaki — M. F.

Franc Jutriša je umrl 11. februarja 1977, v 70. letu starosti. Bil je soustanovitelj LD Laško, njen tajnik 2 leti in 4 leta starešina, ljubitelj narave — pravičen lovec.

Delaven je bil tudi v drugih društvih, npr. v gasilskem društvu in pevskem zboru.

V NOB je sodeloval od leta 1941 in preстал internacijo v Dachauu od leta 1944 do osvoboditve. Bil je nosilec spomenice 1941 in starih drugih odlikovanj, med njimi tudi znaka za lovske zasluge.

Streli iz lovskih pušk in glasovi lovskega roga ob odprtem grobu so oznanili, da je končan poslednji lov našega zvestega lovskega tovariša Franca. Spomin nanj ne bo zbledel tako kmalu.

LD Laško — V. B.

Lovska kinologija

Tekma po krvnem sledu, ZLD Kočevje

Tekma je bila 17. 7. 1977, v delu lovišča z odličnim terenom LD Kočevje. Sodniki smo bili Jože Vester, Henrik Vadenov, Joško Kalan in podpisa-

Resasta istrijanka Beba z lanskim leglom. Lastnik Anton Cadež, Srednja vas, Poljane nad Škofjo Loko. Psica je bila na razstavi psov v Ljubljani l. 1973 nagrajena s CAC in l. 1975 s CACIB. Na republiški tekmi goničev l. 1975 je bila najboljša na krvnem sledu in l. 1976 najboljša v gonji. Psica je krvi psa Atoša, lastnik Fr. Cvenkel, Ljubno na Gorenjskem

ni. Zbor sodnikov in zastopnikov prireditelja (ZLD Kočevje) je bil popoldne 16. 7. v Stari cerkvi. Sledove smo začeli polagati ob 17. uri. Položili smo jih 13 in za vsak sled porabili s pikljanjem 4 dl krvi. Sledovi so bili dolgi po ca. 800 m.

To je bila prva tekma po krvnem sledu, potem ko je bil 24. 2. 1977 sprejet Pravilnik o PNZ barvarjev in tekmah po krvnem sledu. S tem pravilnikom so odpravljena različna gledanja, postavljen je enoten način dela in ocenjevanja. Škoda, da pravilnika nista objavila ne Lovci in ne Kinolog, saj bi se edino na ta način z njim lahko seznanil vsak lovec oziroma kinolog. Znano je vendar, da potrebujemo mnogo psov, večjih sledenja po krvnem sledu.

K tekmi so se prijavili in tudi zbrali vodniki s 13 psi raznih pasem (kdl. in res. istrijanci, posavci, brak-jazbečarji, res. jazbečarji in terierji).

Pse so privedli na »nastrel« ob 9. uri. Niti en pes se ni uvrstil v I. nagradni razred, v II. razred sta prišla 2, v III. razred 3 in pohvalno priznanje so dobili tudi 3 psi.

Pet vodnikov in 5 psov je ostalo brez uspeha.

Vodniki kakor psi so bili na tekmo slabo pripravljeni, tudi noben pes ni bil ustrezno šolan v ubogljivosti. Če pa pes ni ubogljiv, vodnik nima nad njim kontrole in uspeh je slabši. Na tekmi je potreben sledni ovratnik, ki mora biti 5 do 6 cm širok, iz mehkega usnja, podložen in z vrtečim se karabinarjem. Dalje je nujno potreben sledni jermen, najmanj 6 m dolg in primerno širok (1,5 do 2,5 cm). Vodnik mora imeti po pravilniku tudi nahrbtnik, puško in naboje. Toda noben vodnik tega ni prinesel s seboj.

Sledni jermen mora biti na vsak način iz ustreznega prožnega usnja, v nobenem primeru iz plastične mase. Po vsaki uporabi ga moramo posušiti in namazati z balistol-oljem ali z drugim mazivom, ki ne vsebuje kislin. Tudi ribje olje je primerno. Pravilno vzdrževana oprema nam lahko služi več desetletij. Tudi oprema za psa krvsledca je opisana v Slov. lovskem priročniku in drugih knjigah, zlasti pa v nedavno izdani knjigi Zlatorogove knjižnice »Moj pes«.

Naj zaključim z ugotovitvijo, da je rezultatom te tekme v veliki meri botrovalo neznanje. Za odpravo le-tega pa bi bila poleg knjig potrebna tudi predavanja s praktičnimi ponazoritvami, kajti vsi psi so pokazali dobro naravno zasnovo. Z njimi je le treba pravilno delati, jih pravilno učiti, začetek je pa pri vodniku samemu!

Ivan Udovič,
kinol. sodnik

Telesno ocenjevanje in preizkušanja naravnih zasnov (PNZ) v Cerkljah ob Krki, 16. 4. 1977

Prireditve je bila v organizaciji ZLD Posavje-Krško, prišli pa so tudi vodniki s psi iz sosednih ZLD Zasavje in ZLD Novo mesto. Pred gostiščem »Vahčič« v Cerkljah se je zjutraj omenjenega dne zbralo kar 25 vodnikov in prav toliko psov.

Vodja prireditve je bil dolgoletni kinološki delavec Alojz Arko, pri rovu in na planem je pomagal neutrudljivi Alojz Jelaršič. Sodila sva Jože Vester in podpisani, sodelovala pa sodniška pripravnik Franc Svetec in Janez Gliha.

Na tej prireditvi so bili torej udeleženi vodniki in psi iz treh ZLD. Verjetno bo takšno povezovanje treh zvez umestno tudi v bodoče, saj ZLD Novo mesto in ZLD Zasavje — Trbovlje nimata ustreznega umetnega rova, niti dovolj velikega staleža zajcev, da bi preizkušnja na njunem območju lahko uspela. ZLD Posavje-Krško pa je letos dobila nov umetni rov, ki bo, z manjšo korekturo, primeren za tekmovanja vseh vrst.

Telesno ocenjenih je bilo skupaj 25 psov:

18 lovskih terierjev (7 prav dobro, 8 dobro, 3 nezadostno);

3 resasti foksterierji (1 odlično, 1 prav dobro, 1 dobro);

4 jazbečarji (1 prav dobro, 2 dobro, 1 odlično).

Splošni vtis glede zunanosti je bil dober. Vendar pa je bilo veliko terierjev s prebužno dlako. Vodniki bi pse lahko bolje pripravili za ocenjevanje, saj nekateri psi še niso videli krtače.

Preizkušnja naravnih zasnov:

Vodniki so prijaviili 20 psov. Preizkušnjo je pozitivno opravilo 18; 2 sta ostala neocenjena, ker nista prišla na zajca.

Trije najboljši izmed nastopajočih so bili:

I ocena: ALMA JR LT 40991, po predmetih je dosegla naslednje ocene: ostrost 3,5, nos 4, sledoglasnost 3, vodoljubnost 4; lastnik Ivan Šepc.

II a ocena: BER, JRRM 1321; lastnik Iztok Zelko.

II b ocena: JUKA GOMILSKA, JR Jki RM 314; lastnik Rudi Mlinarič.

Na splošno so psi zadovoljili v rovu kakor tudi na planem, čeprav vreme ni bilo naklonjeno, saj je popoldne pri B preizkušnji (na planem) deževalo z močnim vetrom.

Andrej Tollazzi,
kinol. sodnik

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo. Kratice d, pd, odl pomenijo telesno oceno dobro, prav dobro, odlično.

Posavski goniči (JRGp):

Kič, odl — Lada, pd. Leglo 17. 11. Rejec Milan Ložar, Vinje, n. h., Dol pri Ljubljani. Capo, d — Ciba, d. Leglo 31. 8. Rejec Slavko Jagodič, Sladka gora, Šmarje pri Jelšah.

Lasov, odl — Hera Nagojniška, d. Leglo 12. 7. Rejec Nedeljko Mikuletič, Koseze 10, Ilirska Bistrica.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Cet, pd — Bela, d. Leglo 27. 10. Rejec Ermin Murovec, Gor. Lokovec 170, Čepovan. Gard, odl — Dobri, pd. Leglo 27. 9. Rejec Oresto Bordon, Bonini 1, Koper.

Ado, d — Bistra, d. Leglo 6. 8. Rejec Božo Horvat, Šentvid pri Stični.

Etos Mehovski, odl — Leda, d. Leglo 26. 8. Rejec Vinko Medved, Srednja Kanomlja 12, Sp. Idrija.

Res. istr. goniči (JRGri):

Top, odl — Ara, pd. Leglo 23. 7. Rejec Franc Derenčin, Šercerjeva 5, Ilirska Bistrica. Baron, pd — Belka, odl. Leglo 8. 8. Rejec Franc Ahačič, Begunje na Gorenjskem (88).

Brak-jazbečarji (JRBj):

Agič, pd — Ada, pd. Leglo 24. 11. Rejec Franc Robič, Srednji vrh 17, Gozd Martuljek.

Brin, pd — Bela, pd. Leglo 23. 9. Rejec Justin Žibert, Grajska pot 20, Ribnica.

Lovski terierji (JRLT):

Dino, pd — Ciba, d. Leglo 19. 11. Rejec Franc Židan, Besnica n. h., Ljublj.-Polje.

Ris, pd — Alka, pd. Leglo 10. 10. Rejec Anton Osojnik, Pristava 24, Črna na Koroškem.

Ari, odl — Krona Slovenjgraška, pd. Leglo 17. 9. Rejec Rudi Roter, Obradovičeva 6, Maribor.

Din, odl — Dina, d. Leglo 12. 8. Rejec Ivan Berčal, Uhanje 75, Ajdovščina.

Res. jazbečarji (JRJri):

Uskok, pd — Gina Rakovška, pd. Leglo 12. 7. Rejec Anton Esig, Šentvid, Grobelno.

Ago, pd — Asta Žotreška, pd. Leglo 6. 10. Rejec Oto Fritz, Vinjarje 19 a, Maribor.

Rusko, pd — Bina, d. Leglo 26. 8. Rejec Lado Nušič, Hrib-ska pot 11, Grosuplje.

Dux von Rossenrayer-hof, odl — Ada, d. Leglo 15. 8. Rejec Jože Zabavnik, Tunjice 21, Kamnik.

Cekin, pd — Lerche v. Wacholderhof, pd. Leglo 22. 9. Rejec Rudi Kravanja, Kozarišče 65, Stari trg pri Ložu.

Nem. ostr. ptičarji (JRPos)

Ari, pd — Aga, pd. Leglo 25. 6. Rejec Slavko Banjad, Ob potoku 8, Hoče.

Špringer španjeli (JRŠŠ):

Flicker, odl — Dajka, pd. Leglo 3. 9. Rejec Jurij Lulik, Goriška 1, Ajdovščina.

Hannovrski barvarji (JRHB):

Heimo v. Fischhorn, odl — CACIB — Tisa Podstenska, odl — CACIB. Leglo 26. 11. Rejec Maks Konečnik, Roška c. 25, Kočevje.

Koker španjeli (JRKŠ):

Pitter von der Goldquelle, odl — Čigra Klanška, pd. Leglo 2. 9. Rejec Ivan Kogelnik, Podklanc 11, Dravograd.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki)

Čar Dokležovski, pd — Biba Topolovska, pd. Leglo 3. 7. Rejec Štefan Žilavec, Topolovci 26, Cankova.

Adi Hrašenski, pd — Lasta Puconska, d. Leglo 14. 9. Ludvik Küplen, Klavniška 2, Murska Sobota.

Vito, pd — Brina, d. Leglo 15. 10. Rejec Ivan Debelak, Sp. Stari grad 33, Artiče.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Tino v. Reckenberg, pd — Darka Poljčanska, odl. Leglo 15. 10. Rejec Stane Krainer, Bizeljsko 83.

Aron Sibirski, pd. — Ada Der-viška, pd. Leglo 3. 9. Rejec Anton Maček, Cesta talcev 1, Logatec.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

Nagrada za pridnost

Lisica je odnesla petelinčka. Mihec vpraša mamo: »Mamica, zakaj je lisica odnesla našega petelinčka?«

»Zato, ker ni bil priden,« odvrne mama.

Mihec malo pomisli in reče: »Kajne, mamica, če bi bil petelinček priden, potem bi ga pa mi pojedli.«

M. J.

Lovsko izražanje

»Fazani so v našem lovišču vedno številnejši in sedaj cenimo pomladansko številčnost na 200 kosov.«

»Neverjetno, prej toliko fazanov, sedaj pa samo še 200 kosov. In koliko škorcev?!«

-elf-

MALI OGLASI

Nevezane letnike glasila LOVEC, od leta 1926 do leta 1975, skupaj 44 letnikov — nekateri nepopolni — prodam, vendar le vse skupaj. Informacije osebno ali po telefonu vsak delavnik, razen v sredo, od 15.—16. ure. — Traute Sezun, Ljubljana, Igriška 2, tel. (061) 22 838.

Avstrijsko bokarico, kal. 7 × 65 R — 16, s strelnim daljnogledom 6 ×, progam. — Ado Boncelj, Bistrica 159, 64290 Tržič.

Češko bokarico, kal. 16 — 7 × 57 R, in **šibrenico Zastava**, kal. 16 — 16/70, prodam. Dragan Stefanović, Tugomerjeva 4/I, Ljubljana, tel. (061) 53 376.

Kratkodlake jazbečarje, stare po štiri mesece, prodam. Starši odlični jamarji in krvosledci. — Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Poenterko, staro 9 mesecev, z odličnimi zasnovami, ugodno prodam. — Jože Faganel, 65271 Vipava (št. 303).

Kratkodlaka istrska goniča, psa in psičko, stara po 7 mesecev, prodam. — Niko Mrak, Sp. Idrija 74.

Šibrenico-specialko na umetne golobe kupim. Ludvik Marič, Gregorčičeva 27, 69000 Murska Sobota.

Kratkodlaka ptičarja, stara po 4 mesece, seraste barve, prodam. — Adolf Kocbek, 69242 Križevci pri Ljutomeru.

Posavskega goniča, starega 2 leti, z odlično telesno oceno in opravljeno preizkušnjo, prodam. — Vladimir Raztresen, Lučine 32, 64224 Gorenja vas.

Ugodno prodam resaste istrijance, stare po 3 mesece, starša s prav dobro oziroma z odlično telesno oceno. — Valentin Trček, 65274 Črni vrh nad Idrijo (št. 34).

Prodam dva nemška kdl. ptičarja, prvi v tretjem, drugi v četrtem letu starosti. — Radivoje Stanković, Kranj, Prešernova 12.

Prodam špringer španjela: psico, staro 3 leta, in psička, starega 4 mesece, oba rjavo belo lisasta, z rodovnikom. Jože Pušnik, Šercerjeva 17, Slovenj Gradec.

Špringer španjelko, staro 3 leta, prodam. Pridna za prinašanje iz vode ter zelo ubogljiva. — Venčeslav Japelj, Hrvatini 204, 66280 Ankanan.

Prodam brak-jazbečarke, stare po 5 mesecev, jelenje rdeče, odličnih staršev. — France Florjan, Osredok 1, 61356 Dobrova, tel. (061) 75 517.

Prodam po 5 mesecev stare posavske in istrske goniče, odličnih staršev. — Franc Raztresen, Lučine 32, 64224 Gorenja vas.

Prodam nov lovski karabin, kal. 30 — 06, z montažo in daljnogledom Super-Helia Kahles 4 × 32, ter naboje. — Livijo Rijavec, Dol. Trebuša 75, 65283 Slap ob Idriji.

Razpis za sprejem v dopisno lovsko šolo

Objavljamo razpis za sprejem kandidatov v dopisno šolo za lovske tehnike v študijskem letu 1977/78. Šolanje traja eno leto in je dopisnega značaja. Obvezni so dvodnevni seminarji v Ljubljani.

Skupno bo sprejetih 40 slušateljev. V primeru večjega števila prijav bomo v sodelovanju z zvezami lovskih družin zagotovili, da bodo slušatelji enakomerno zastopani z vseh območij.

Pogoji za vpis:

1. Članstvo ali delovno razmerje v lovski organizaciji.
2. Opravljen lovski ali lovskočuvajski izpit.
3. Dovršena šola druge stopnje ali priznana srednješolska izobrazba.

Prijave z dokazili (fotokopije ali overovljeni prepisi zahtevanih dokumentov) naj nam interesenti pošljejo najkasneje do 20. novembra 1977.

Prvi seminar bo predvidoma v decembru t. l. Šolnino 500 dinarjev bodo slušatelji poravnali na prvem seminarju.

Interesenti, ki nimajo srednješolske izobrazbe, in jih lovske družine, zveze lovskih družin ali lovske organizacije združenega dela predlagajo za sprejem, bodo opravljali izpit iz biologije in slovenskega jezika po učnem programu za srednje šole. Program sprejemnega izpita bomo pravočasno posredovali vsem kandidatom brez predpisane izobrazbe. Sprejemni izpiti bodo v decembru t. l.

Lovska zveza Slovenije — Dopisna šola za lovske tehnike — Župančičeva 9 — p. p. 505 — 61001 Ljubljana

K SLIKI NA NASLOVNI STRANI

Avtor barvne slike **Medved** je **Josip Gorup**. Slika-original je bila na vpogled obiskovalcem razstave »Divjad, lov in umetnost na Slovenskem«, od 22. do 27. 9. 1977, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Josip Gorup še danes velja za najboljšega, najizvirnejšega slovenskega lovskega slikarja. Rojen je bil na Reki, 27. 9. 1898. Realno je absolvirал v Ljubljani, leta 1915. Da mu ni bilo treba obleči vojaške suknje, je opravil tečaj za službo pri železnici. Ob zlomu Avstro-Ogrske je zapustil železničarsko službo in se vpisal na ljubljansko tehniko. Vendar mu ni ustrezalo. Že leta 1920 je v »zlati« Pragi, kjer se posveča slikarskemu študiju. Najprej obiskuje slikarsko šolo profesorja Engelmüllerja, potem študij nadaljuje na umetniški akademiji, nakar se izpopolnjuje v slikarskih šolah v Berlinu. Domotožje pa je močnejše kot mik in čar tujine; leta 1923 se vrne v domovino. Naseli se v Podbrezjah na Gorenjskem, deloma pa živi tudi v Ljubljani. Umetnik je vnet ljubitelj slovenskih gora, občudovalec gorske flore in favne, strasten lovec in odličen strelec, saj na strelskih tekmovanjih doseže prenekatero medaljo in priznanje.

Gorupov prispevek v zakladnico slovenske likovne umetnosti po obsegu ni velik, toda po kvaliteti toliko pomemben, da zasluži vso pozornost. Največji uspeh v Gorupovem kratkem umetniškem ustvarjanju je vsekakor razstava, ki jo je imel leta 1926 — skupaj z Božidarjem Jakcem — v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani.

Življenjska pot tako perspektivnega, obetajočega umetnika se je mnogo prezgodaj, tragično končala; 14. oktobra 1926 se je napotil s svojo skicirko v triglavsko pogorje in se ni več vrnil.

Gorupove pejsaže, krajine odlikuje čudovito sintetično risarsko podajanje. Iz njih diha pretanjena eleganca in obenem otožno občutje, spričo spoznanja, kako majhen je človek v primerjavi z mogočnostjo narave. Njegovi pejsaži nam nudijo presenetljivo iluzijo globine in prostora, so polni muzikalnega doživetja. Še bolj pa prihaja do izraza Gorupova likovna nadarjenost pri upodabljanju živali. Njegov svet je predvsem divjad naših gora. Ustvaril je veliko risb in slik, katerih je precej objavil tudi v Lovcu.

FOTOKINO KLUB DIANA na Lovski zvezi Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana, telefon (061) 21 245, ima **uradne ure** v naslednjih delovnih dnevih: ponedeljek, torek, od 8. do 12. ure; sredo, od 16. do 17. ure.

Kratkodlakega istrijanca z rodovnikom — prodam. Janez Kuhelj, Šmarje 9, 68310 Šentjernej.

Kratkodlake istrijance, stare po 4 mesece, prav dobrih staršev — prodam. Franc Jakše, Orehovica 25, 68310 Šentjernej.

Kratkodlakega istrijanca, starega 16 mesecev, z rodovnikom, odličnih staršev — prodam. Niko Vrlinič, Bojanci 35, 68344 Vinica.

Prodaj skoraj novo malokalibrsko puško na 5 streliv. Jože Jauk, Skakovci 67, 69261 Cankova.

Novo rusko petelinko, kal. 16 — 16, ugodno prodam. Valentin Grčar, Taboriška pot 28, 61430 Hrastnik.

Brak-jazbečarja, leto dni starega, ugodno prodam. — Avgust Lavrenčič, Vipava 160.

Nemške kdl. ptičarje, psa in psički, stare po 5 mesecev, prav dobrih staršev — prodam. Štefan Žilavec, Topolovci 21, 69261 Cankova.

Mreže za vrtno in druge ograje — v višini po želji kupca — iz garantirano nerjaveče žice izdeluje: ing. Lojze Kocmur, Podgorje 29, 63230 Šentjur pri Celju.

Prodaj: malo rabljen dvogled 7 × 50 Zeiss-Jena, z etuijem, cena 3000 din; **strelni daljnogled 4 × 32 Vega**, nov, še z garancijo, s **polizdelki Suhl-montaže**, cena 1400 din. — Jurij Muhič, Cesta Ceneta Štuparja 27, 61231 Črnuče.

Brak-jazbečarja, starega 19 mesecev, s telesno oceno dobro, ugodno prodam. — Stojan Benčič, Herpelje 69, 66240 Kozina.

Tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem

ZLD Ljubljana priredi v sodelovanju z DLPŠ tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem. Predavanja in praktične vaje bodo enkrat tedensko, skozi tri mesece. Vodniki naj pošljejo prijave do 5. decembra 1977 na ZLD Ljubljana, Župančičeva 9, Ljubljana. Za člane lovskih družin ZLD Ljubljana in člane DLPŠ je tečaj brezplačen, drugi tečajniki pa plačajo po 200 din.

Mednarodna špedicija in transport
n. sol. o.

Intereuropa

66000 Koper
Vojkovo nabrežje 32
Jugoslavija
telefon (066) 21 830
telex 34 117

Specializirane dejavnosti so blagovni tranzit prek luk Reke in Kopra ter špeditorske storitve na sejmi in razstavah doma in v tujini. Vse storitve opravljamo strokovno, hitro in zanesljivo.

Zaupajte svoje blago organizaciji INTER-EVROPA in prepričali se boste o našem strokovnem in skrbno opravljenem servisu.

Stenski lovski koledar 1978

Fotokino klub Diana je tudi za leto 1978 pripravil stenski lovski koledar s 13 izredno lepimi barvnimi posnetki divjadi iz slovenskih gozdov in z opisi predstavljenih vrst divjadi na podložnem kartonu. Koledar je tiskan na umetniškem papirju v sodobni ofsetni tehniki v 5 barvah, format 33,5 × 49 cm, vezan s kovinsko spiralo in pakiran v kartonski vrečki.

Koledar je nadvse primeren kot lepo novoletno darilo, slike pa še po izteku leta lahko služijo za okras lovskih in drugih prostorov. Priporočamo, da vsaka LD nameni nekaj koledarjev sodelavcem LD, ki sicer niso člani LD, a ji s svojim delom pomagajo, kakor tudi šolam na svojem območju, saj je koledar tudi lepo in uspešno vzgojno sredstvo. Cena koledarju je 55 din.

Značke z upodobitvami redke divjadi

V počastitev jugoslovanskega leta varstva okolja in 70-letnice slovenske lovske organizacije je Fotokino klub Diana izdal dve seriji edinstvenih značk (v vsaki seriji tri) z upodobitvami divjadi: risa, kozoroga, štoklje, medveda, divjega petelina in planinskega orla. Pakirane so v ličnih etuijih, v katerih je poleg značk tudi opis upodobljenih živali. Cena posamezni seriji je 60 din.

Lovske družine, lovci! Naročila za lovski koledar, ki bo na voljo že od 1. decembra letos, in za značke, ki so že v prodaji, sprejema trgovina LOVEC s svojimi enotami v Ljubljani, Celju, Mariboru in Novi Gorici

Pohitite z naročili, naklada je omejena!

Fotokino klub DIANA

Bodika; gozdovi; maj—junij

Dišeči volčin; povsod; april—maj

Rdeča murka; visokogorska; junij—oktober

Sternbergov klinček; gorska, visokogorska; junij—avgust

Gorska logarica; gorska; april—maj

Rjasti sleč, (rododendron); gorska visokogorska; junij—julij

Kranjski jeglič; od nižin do gorá; april—maj

Velikonočnica; travnata pobočja; marec—maj

Širokolistna lobodika; gozd; april—maj

Avtorji barvnih slik zavarovanih rastlin v Lovcu, št. 4, 5 in 8 so: M. Ciglar, J. Gorjup, M. Kmecl, M. Lovka, S. Peterlin, V. Ravnik, P. Skoberne, I. Smolej, M. Šega, T. Wraber, M. Zorn

Naše zavarovane rastline